

V

V. Zkratka pro „Victoria“, „volume“ (objem) nebo „verb“ (sloveso). Rovněž pro „vide“ (viz) a „voce“ (slovo). Také jako zkratka pro „versus“ v názvech kauz a soudních rozhodnutí.

V.A. Veterans Affairs (Department of); Veterans administration. Správa pro vojenské vysloužilce, Ministerstvo pro záležitosti vojenských vysloužilců. Viz Veterans Administration.

Vacancy. Volné místo, funkce. Neobsazený úřad. Úřad postrádající nositele. Tento výraz se používá především při přerušení funkčního období a na případy, kdy je funkce neobsazena osobou, která má zákonné právo vykonávat s ní spojená práva a povinnosti. Hovorově se toto slovo používá v tom smyslu, že úřad není obsazen a jeho funkce nevykonává osoba, která má zákonné právo je vykonávat až do nějaké události v budoucnosti, a jindy se používá i k označení dočasně obsazeného místa či úřadu.

Pruh neprobádaného a neprodaného veřejného pozemku. Hughes v. Rhodes, Tex. Civ. App., 137 S.W.2d 820, 821. Viz rovněž Vacant.

Vacant. Prázdný, neobsazený, volný, např. volná funkce či parcela. Bez neživých objektů. Implikuje úplné opuštění, neobsazení. Foley v. Sonoma County Farmers' Mut. Fire Ins. Co. of Sonoma, Cal. App., 108 P.2d 939, 942. Absolutně volný, nenárokovaný a neobsazený.

V pojistných smlouvách proti požáru obytných budov znamená výraz „vacant“ prázdný, bez neživých předmětů, neobsazený. Věc je volná, když v ní nic není – volný znamená opuštěný a nepoužívaný k žádnému účelu. Alcock v. Farmers Mut. Fire Ins. Co. of DeKalb County, Mo. App., 591 S.W.2d 126, 128. Viz také Vacancy, a co se týče uvolněného majetku a sukcese, viz hesla Possession a Succession.

Vacantia bona. Lat. V římském právu zboží bez majitele, zboží, na které nevznáší nikdo nárok, majetek, který případně státní.

Vacate. Anulovat, zrušit, zneplatnit, např. anulovat zápis nebo rozsudek. V kontextu rozsudku či nařízení není synonymem se „suspend“, což znamená odročit, pozastavit výkon rozsudku či nařízení. Vyprázdnit, např. vyprázdnit dům. Odstranit něco a tím vyprázdnit či uvolnit, přestat obydlovat. Viz také Annul; Reverse; Vacancy.

Vacatio. Lat. V římském právu zproštění, osvobození, imunita, výsada, prominutí. Např. zproštění funkce.

Vacation. Odchod, odklad neboli lhůta odkladu aktivní služby či zaměstnání, přestávka na oddech, během které se zastavuje činnost nebo práce. Jde o dobu, kdy je osoba osvobozena od povinností, nikoli však o konec zaměstnání. In re Dauber, 151 Pa. Super. 293, 30 A.2d

214, 216. Akt nebo výsledek přerušení. Přerušení postupu. Nejde o ukončení vztahu mezi pánem a sluhou či mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Ve školách jsou pravidelné prázdniny (vacations) v době Vánoc, Velikonoc, dalších svátků a v létě. Čas mezi koncem jednoho funkčního období soudu a počátkem dalšího. Srovnej Recess.

Vacation of judgment. Zrušení rozsudku. Zrušení rozsudku z důvodu chyby, nechtěného omylu, omluvitelného zanedbání či podvodu. I když se výraz „vacate“ ve Federálním občanském procesním řádu již nepoužívá, důvod pro změnu rozsudku je tentýž jako kdysi, kdy se osoba snažila o zrušení rozsudku.

Vacatur. Lat. At' se to zruší. Nařízení, kterým se rušilo řízení.

Vacatura. Neobsazené církevní obřochi.

Vacua possessio. Lat. Uvolněný majetek, tj. volný a nezátížený majetek, např. takový pozemek, který prodejce vlastní a jako takový jej musí odevzdat kupujícímu.

Vacuity. Prázdnota, nicota.

Vacuus. Lat. V římském právu prázdný, volný, neobsazený.

Vadelet. Viz Valec, valect nebo vadelet.

Vades. Lat. V římském právu záruka, zástava, kauce, zajištění přítomnosti odpůrce či žalovaného před soudem.

Vadiare duellum. Práv. lat. Ve starém anglickém právu vést nebo vyzývat k boji; vést bitvu. Dát si vzájemný závazek, že podstoupí soud souborem.

Vadimonium. Lat. V římském právu záruka neboli kauce. Poskytnutí záruky na to, že osoba předstoupí před soud. Historická forma záruky.

Vadium. Lat. Záruka ve formě slibu nebo majetku.

Vadium mortuum. Mrtvá zástava. Nemovitost, kterou dlužník poskytoval věřiteli s výhradou, že nesplatí dluh ve stanovené době. Taková zastavená nemovitost přechází z hypotečního dlužníka na věřitele jako mrtvá či umrtvená. 2 Bl. Comm. 157.

Vadium ponere. Převzít kauci neboli záruku na to, že se osoba dostaví k soudu.

Vadium vivum. Živá zástava. Druh zajištění, které dlužník převáděl na věřitele až do doby, kdy dotyčnou sumu obdržel z výnosů půdy. Říkalo se jí tak proto, že se neztrácely ani peníze ani pozemek, protože nebyly umrtvené v mrtvé zástavě. Šlo o živou zástavu, protože výnosy z půdy neustále splácely dluh.

Vadlet. Princ. Ve starém anglickém právu nejstarší syn krále. Z toho pochází pořadí v balíčku karet, kde kluk následuje po králi a královně.

Vadum. Ve starých zápisech brod.

Vagabond. Tulák, člověk bez domova a bez prostředků obživy. Neering v. Illinois Cent. R. Co., 383 Ill. 366, 50 N.E.2d 497, 502. Osoba, která se potuluje z místa na místo, nemá stálé bydliště, a když je má, nebydlí v něm. Tulák, zvláště líná a celkově nevhodná osoba bez početných prostředků obživy. Viz také Vagrant. Staré anglické zákony definují tuláky „jako osoby, které spí ve dne a jsou vzhůru v noci, navštěvují špinavé krčmy a hostince a srocují se tam, a nikdo neví, odkud přišly a kam jdou“. 4 Bl. Comm. 169.

Vagabundum nuncupamus eum qui nullibi domicilium contraxit habitationis. Tulákem nazýváme toho, kdo nikde nemá obydli.

Vagrancy. Potulka. V common law výraz pro přecházení z místa na místo, které provádí osoba bez zjevných prostředků obživy, osoba, která odmítá pracovat, i když je práce schopná, a žije z určité komunity bez zjevných prostředků obživy, nebo d) potulování se po ulicích nebo jiných veřejných místech s úmyslem žádat prostředky pro nemorální účely, nebo e) získávání obživy celkově nebo částečně zbráním. KSA 21–4108. Zákony jednotlivých států Unie o potulce se ovšem značně liší a mnohé z nich byly prohlášeny za protiústavní, protože tak jak byly napsány, trestaly nekriminální chování nebo byly jejich formulace příliš mlhavé k tomu, aby informovaly o podstatě činu, který byl prohlášen za trestný. Např. Papachristou v. City of Jacksonville, 405 U.S. 156, 162, 92 S. Ct. 839, 843, 31 L. Ed.2d 110.

Vagrancy laws. Zákony o potulce. Viz Vagrancy; Visible means of support.

Vagrant. Tulák. V obecném právu nezaměstnaná osoba, která se toulá z místa na místo, která nemá zákonné či zjevné prostředky obživy, která se nechává vydržovat milosrdenstvím a nepracuje, i když je práce schopná. State v. Harlowe, 174 Wash. 227, 24 P.2d 601. Obecný termín, zahrnující v anglickém právu několik skupin zahálčivých a neukázněných osob, pobudů, vagabundů a nenapravitelných pobudů. Ten, kdo se toulá z místa na místo. Zahálčivý tulák, zvláště takový, který nemá stálé bydliště ani stálý příjem ani prostředky obživy. Vagabund, pobuda. Práce schopná osoba, která tráví čas v zahálce či nemravnostech, která nemá majetek, z něhož by žila, ani zjevné a známé prostředky zákonné, čestné a početné obživy. State v. Oldham, 224 N.C. 415, 30 S.E.2d 318, 319. Osoba, která má sklon stát se veřejným břemenem kvůli vlastní lenosti. People, on Complaint of McDonough, v. Gesino, Sp. Sess., 22 N.Y. S.2d 284, 285. Viz Vagabond; Vagrancy.

Vagrant act. Zákon o tuláctví. Podle anglického práva Zákon 5 Geo. IV, c. 83, který trestal zahálčivé a neukázněné osoby. Zákon 17 Geo. II rozdělil tuláky na tři skupiny: osoby zahálčivé a neukázněné, pobudy a vagabundy, nenapravitelné pobudy. Další zákony o této otázce byly přijaty až za panování Jiřího III.

Vague. Mlhavý, nejistý, neumožňující pochopení. Pro účely zjištění, zda je zákon ústavně vadný z důvodu jeho nejednoznačnosti a mlhavosti, platí definice, že „mlhavý“ je takový zákon, který jasně nedefinuje, co zakazuje, (State v. Fry, 218 Neb. 558, 357 N.W.2d 216, 218) nebo když neuvádí výslovně okolnosti, za nichž se

uplatní. Pliscou v. Holtville Unified School Dist., D.C. Cal., 411 F. Supp. 842, 850. Viz také Vagueness doctrine.

Vagueness doctrine. Doktrína nejasnosti zákonů. Podle tohoto principu je zákon (např. trestní zákon) neústavní a v rozporu se zákonným postupem, když jasně neinformuje občany o tom, co se nařizuje nebo co se zakazuje. Doktrína má kořeny v klauzuli o zákonném postupu (due process clause) v 14. Dodatku k ústavě USA a je důvodem pro zrušení normativního aktu, který obsahuje nedostatečně varování o tom, jaké chování se považuje za protiprávní. McCrary v. State, Ala. Cr. App., 429 So.2d 1121, 1123. Vyžaduje, aby trestní zákony dávaly občanům na vědomí, co je zakázáno, a aby uváděly jasné normy pro postup policie, s cílem zabránit svévolnému a diskriminačnímu uplatňování zákonů. Porta v. Mayor, City of Omaha, Neb. D.C. Neb., 593 F. Supp. 863, 865. Viz také Vague; Void for vagueness doctrine.

Vale. Ve španělském právu dluhopis.

Valeat quantum valere potest. Bude účinný do té míry, do jaké může být účinný.

Valec, valect or vadelet. Ve starém anglickém právu mladý urozený člověk.

Valentia. Práv. lat. Hodnota nebo cena něčeho.

Valesheria. Ve starém anglickém právu ověření u příbuzných zavražděného z otcovy i matčiny strany, zda zavražděný byl Velšan. Viz Engleishire.

Valet. Hotelový sluha. V dávné minulosti se tak nazýval mladý urozený muž, poté se tak říkalo i nižším vrstvám. Dnes tento výraz slouží pro pojmenování osobních sluhů, konkrétně hotelových zaměstnanců, kteří poskytují hostům osobní služby.

Valid. Platný, právoplatný, mající právní sílu, pravomocný. Bennet v. State, 46 Ala. App. 535, 245 So.2d 570, 572. Založený na pravdivých skutečnostech, zdůvodnitelný, obhajitelný, ne chybný. Kentucky Employment Ins. Commission v. Anaconda Aluminium Co., Ky., 433 S.W.2d 119, 121. Mající závaznou sílu, právně dostatečný a účinný, opírající se o zákon. Bezvadný nebo dostatečný z právního hlediska, účinný, právoplatně nezrušitelný, zdůvodnitelný zákonem, na rozdíl od toho, co existuje nebo se stalo, co však nemá takové náležitosti, které by umožnily jeho uznání a vynucení zákonem. Listina, poslední vůle či jiný dokument, který má všechny náležitosti vyžadované zákonem, jsou právoplatné. Viz také Legal.

Validate. Potvrdit platnost, sankcionovat.

Validating statute. Sankcionující zákon. Zákon, který potvrzuje platnost minulých omylů a opomenutí, a tím potvrzuje platnost toho, co bylo právně neplatné. Nepardonuje ovšem budoucí omyly. Petition of Miller, 149 Pa. Super. 142, 28 A.2d 257, 258.

Validation. Validace. Proces shromažďování důkazů k prokázání spojitosti mezi testem, jemuž je třeba vyhovět při přijímání do zaměstnání a požadovanou prací. Brunet v. City of Columbus, S. D. Ohio, 642 F. Supp. 1214, 1242.

Valid contract. Platná smlouva. Smlouva, která splňuje všechny náležitosti, a strany ji tudíž mohou právně vykonávat. Správně napsaná smlouva s právní účinností. Srovnej Unenforceable contract.

Validity. Právní platnost.

Validity of a treaty. Právoplatnost smlouvy. Termín „právoplatnost“ v kontextu smluv umožňuje dva výklady – nezbytný a dobrovolný. Nezbytným se míní to, co vyplývá ze smluv, uzavřených v souladu s ústavními cíli, které uzavřely osoby, jež k tomu mají ústavní oprávnění. Pod dobrovolnou platností se míní platnost smlouvy, která je zrušitelná z důvodu jejího porušení druhou stranou, udržuje si však platnost s tichým souhlasem a vůlí země. Je dobrovolná, protože závisí na vůli země, zda ji ponechá v platnosti nebo ji ukončí. Principy, které rozhodují o nezbytné platnosti smlouvy, mají právní charakter, zatímco dobrovolná platnost závisí na politických úvahách.

Valid reason. Právoplatný důvod. V zákoně, který umožňuje odvolání jmen žadatelů o modernizaci silnic, když je k tomu účelu předložen právoplatný důvod, tento výraz znamená řádný dostatečný důvod, jako je podvod, oklamání, zkrvení skutečnosti, nátlak atd. Důvod, kterým může žadatel zdůvodnit změnu svého přístupu. Pojem „valid“ zákonitě obsahuje prvek právní síly, přičemž nekonzistentní stanoviska takovou sílu nemají.

Valley. Údolí. Používá se v kontextu hornaté krajiny. Opakem jsou svahy a hřebeny hor.

Valor beneficiorum. Práv. lat. Hodnota církevního obročí a vyšších funkcí, podle níž se vybírají první plody a desátky. Hovorově se jim říká „královské knihy“, podle nichž se v současnosti stanovuje sazba odvodů pro duchovenstvo.

Valor maritaggi. Lat. Hodnota manželství. Částka, kterou nechala propadnout podle starobylých držeb svěženky ve prospěch poručníka, který jí nabídl manželství bez zneuctění, což ona odmítla. Ve feudálním právu měl rytíř právo nabídnout své nesvěprávné mladistvé svěženky sňatek bez zneuctění (rovnoprávný) a jestliže nedospělá osoba odmítla, nechala propadnout hodnotu sňatku svému poručníku, to jest tolik, kolik by za takový svazek dala poručníkoví porota nebo kterákoliv poctivá osoba. 2 Bl. Comm. 70.

Valuable. Hodnotný, cenný. To, co má finanční nebo tržní hodnotu, zasluhuje si dobrou cenu, něco, co má v každém ohledu značnou cenu, ať již monetární nebo vnitřní.

Valuable consideration. Cenná odměna, protihodnota. Druh odměny, která je základem závazku, který opravňuje adresáta závazku uplatnit svůj nárok vůči smluvní osobě, která závazek nechce plnit. U smluv se může skládat z práv, zájmů, zisků či podílů ve prospěch jedné strany nebo z opomenutí, újmy, ztráty či ručení druhé strany. Atherton v. Atherton, Mo. App., 480 S.W.2d 513, 518. Zisk nebo ztráta stran není podstatná, stačí, když strana, v jejíž prospěch se smlouva uzavírá, dostane práva, která může využít. Miller Ice Co. v. Crim, 299 Ill. App. 615, 20 N.E.2d 347. Není třeba, aby byly prospěch nebo ztráta vyjádřeny v monetárních jednotkách, stačí, když se skládají z plnění, nebo příslibu plnění, kterému smluvní strana přikládá nějakou hodnotu. Není důležité, zda osoba, která dostává protihodnotu, získává prospěch, jestliže osoba, od níž protihodnota pochází, je v právním smyslu poškozena. Poškození může pozůstat z urovnání sporného nároku nebo ze zdržení se výkonu zákonného práva. Viz samostatné heslo Fair and valuable consideration. Viz také Consideration.

Valuable improvements. Podstatné zdokonalení. Ve znění zákona, týkajícího se specifického plnění ústní smlouvy o koupi nemovitosti, se jedná o takové zdokonalení, jako je přidání trvalé hodnoty, kterou by pravděpodobně nepřidala osoba, která nevznáší nárok na držbu a užívání této nemovitosti. Zdokonalení dočasného a nepodstatného charakteru se nerovná takovému plnění, které, kdyby bylo doprovázeno jen samotnou držbou, by vyňalo smlouvu z působení zákona o podvodech. Podstatná zdokonalení mohou mít ovšem i malou hodnotu za podmínky, že jsou svou povahou podstatná a trvalá, jsou ke prospěchu nemovitosti, a jsou taková, která by neprovedl nikdo kromě vlastníka.

Valuable papers. Cenné dokumenty. V zákoně, který vyžaduje, aby se mezi „cennými dokumenty“ zůstavitele našla vlastnoručně psaná poslední vůle odkazující nemovitost, (jinak bude neplatná), označuje tento termín takové dokumenty, které zůstavitel považoval za hodné uchování a mají tudíž podle jeho odhadu nějakou cenu. Fransioli v. Podesta, 21 Tenn. App. 577, 113 S.W.2d 769, 773, 777. Tento termín se nevztahuje jen na dokumenty, které mají peněžní hodnotu. Pulley v. Cartwright, 23 Tenn. App. 690, 137 S.W.2d 336, 340.

Valuation. Ocenění, stanovení ceny nějaké věci. Odhadovaná hodnota nebo cena nějaké věci. Viz také Appraisal; Assessed valuation; Fair value; Special use valuation; Value.

Valuation list. Seznam cenných statků. V anglickém právu seznam veškerého zdanitelného dědictví ve farnosti, který obsahoval jména obyvatel, vlastníka, název majetku, jeho rozsah, hrubý odhad daně a zdanitelnou hodnotu. Seznam zpracovávali dohlížitelé na základě paragrafu 14 Zákona o vyměřovacích výborech v chudinských okresech z r. 1862 (St. 25 & 26 Vict., c. 103) pro účely stanovení daňové sazby pro chudé.

Value. Hodnota. Užitečnost předmětu při přímém či nepřímém uspokojování potřeb a tužeb lidí, kterou ekonomové nazývají „užitková hodnota“, nebo hodnota spouštějící v možnosti nákupu jiných předmětů, které ekonomové říkají „směnná hodnota“. Joint Highway Dist. No. 9 v. Ocean Shore R. Co., 128 Cal. App. 743, 18 P.2d 413, 417. Rovněž odhadovaná cena předmětu či majetku vyjádřená v penězích. Odhadnout hodnotu něčeho, stanovit určitou cenu, ocenit, umístit určitý odhad do stupnice hodnot. Hopard v. Wiley, 113 Ga. App. 328, 147 S.E.2d 782, 784. Jakákoli protihodnota postačující ke smlouvě neopatřené pečeti. Tento termín se nezdá používat jako zkrácená forma výrazu „valuable consideration“, (cenná protihodnota). Viz Consideration; Valuable consideration. Ekonomická terminologie používá slovo „value“ v celé řadě významů, podle daného kontextu. Může znamenat náklady na tvorbu či reprodukci statku a tehdy se jí někdy říká „sound value“ (přiměřená, rozumná hodnota). Jindy může toto slovo znamenat kupní sílu statku, nebo peněžní částku, kterou bude možno obdržet za statek při jeho směně, což se nazývá „market value“ (tržní hodnota), která se může více méně rovnat nákladům na výrobu nebo hodnotě tohoto statku, měřené jeho užitečností pro současného nebo jiného majitele. Toto slovo může mít i význam subjektivní hodnoty majetku, která bere v úvahu jeho výnosnost, což se někdy nazývá také „value for use“ (využitelná hodnota). Prodejní hodnota (salable value), skutečná hodnota (actual value), tržní hodnota (market value), objektivní hodnota (fair value), přimě-

ená hodnota (reasonable value) a peněžní hodnota (cash value) mohou znamenat totéž. Cummings v. National Bank, 101 U.S. 153, 25 L. Ed. 903. „Hodnota“, tak jak se tento výraz používá v Článku I., § 8, Ústavy USA, který dává Kongresu právo razit peníze a stanovit jejich hodnotu, je přesná, vnitřní a čistá hodnota, která není závislá na náhodě, místě nebo osobě, je všude a pro každého stejná a v tomto smyslu je stanovení hodnoty peněz pouhým určením měnové soustavy, skládající se z určitých mincí (obecně peněz) platných na určitém území, které mají určité složení a váhu. Pro daňové účely znamená pojem „value“ výslednou cenu v procesu jednání mezi kupujícími a prodávajícími. In re Montpelier & Barre R.R. Corp., 135 Vt.102, 369 A.2d 1379, 1381. Viz Fair market value. Hodnota v souvislosti s kradeným zbožím je tržní hodnota v čase a v místě odcizení, nebo cena jeho náhrady, když jde o majetek bez tržní hodnoty. Givens v. State, 143 Tex. Cr. R. 277, 158 S.W.2d 535, 536. Zákon o kradeném zboží (National Stolen Property Act) definuje hodnotu jako „nominální, paritní nebo tržní hodnotu, cokoli z toho je větší...“ 18 U.S.C.A. § 2311. U.S. v. Wentz, C.A.W. Va., 800 F.2d 1325, 1326. Viz také Just compensation; Market value. V nejobecnějším smyslu jde o právní základ pro vynucení převodu majetku nebo závazků, který je odlišný od protihodnoty z obecného práva. Viz Jednotný obch. zák. § 1–201(44); U.C.C. §§ 3–303; 4–208 & 4–209. Podle Jedn. obch. zák. § 1–201(44) poskytuje osoba „hodnotu“ za práva, jestliže je nabývá a) oplátkou za závazný příslib poskytnout úvěr nebo za okamžité poskytnutí úvěru, bez ohledu na to, zda je čerpán, a na to, zda se počítá se slevou v případě potíží s inkasováním; nebo b) jako zajištění úplného nebo částečného uspokojení předtím existujících nároků; nebo c) přijetím dohady na základě smlouvy o nákupu z minulosti; nebo d) všeobecně oplátkou za jakoukoli protihodnotu, která stačí jako základ smlouvy neopatřené pečeti. Viz také Actual value; Agreed value; Annual value; Appraisal; Assess; Cash value; Commuted value; Consideration; Diminution in value; Double value; Face value; Fair cash market value; Fair cash value; Fair market value; Fair value; Going concern value; Improved value; Insurable value; Intrinsic value; Just compensation; Leasehold value; Market value; Net asset value; Par value; Present value.

Actual cash value. Současná peněžní hodnota. V pojišťovnictví cena nové náhrady, minus běžné odpisy, i když se může určit podle současné tržní hodnoty podobného statku, nebo podle nákladů na nahrazení nebo opravu statku.

Book value. Účetní hodnota. Hodnota aktiv podniku zapsaná v účetních knihách společnosti. K účetní hodnotě základních prostředků se dospěje odečtením akumulovaných odpisů od ceny základního prostředku. Může označovat i čistou cenu podniku, kterou dostane po odečtení pasiv od aktiv. Viz také Book.

Cash surrender value. Výkupní peněžní hodnota. V životním pojištění částka, kterou zaplatí pojišťovatel při zrušení pojistky před smrtí. Viz také Cash value.

Intrinsic value. Vnitřní hodnota. Hodnota, kterou má věc sama o sobě, nikoli hodnota odrážející vnější faktory, jako jsou tržní podmínky.

Liquidation value. Likvidační hodnota. Hodnota podniku nebo aktiva při jeho prodeji v konkursu nebo při bankrotu.

Market value. Tržní hodnota. Objektivní hodnota majetku, tak jak se na ní domluví osoba, která jej chce koupit, a osoba, která jej chce prodat. To, co je kupující ochoten zaplatit za věc za stávajících objektivních tržních podmínek. People v. F.H. Smith Co., 230 App. Div. 268, 243 N.Y.S. 446, 451. Nikoli to, co může vlastník dostat při vynuceném prodeji, ale cena, kterou může získat po přiměřeně dostatečné době, kterou by si kterýkoliv vlastník vyhradil k prodeji podobného majetku. Wade v. Rathbun, 23 Cal. App. 2d Supp. 758, 67 P.2d 765, 766. Viz Fair cash market value; Fair market value; Fair value; Just compensation.

Net value. Čistá hodnota. „Rezervní“ neboli „čistá hodnota“ životního pojištění je fond, který se akumuluje z čistých splátek pojistného v předcházejících letech, když vyplacené pojistné během životnosti pojistky převyšuje skutečnou hodnotu rizika. „Čistá hodnota“ pojištění se rovná „rezervní hodnotě“, což znamená, že část každoroční pojistné splátky, kterou platí pojištěnec podle Americké tabulky úmrtnosti, musí být oddělena, aby se mohla použít ke splnění závazků pojišťovny vůči pojištěnci v době splatnosti a čistá hodnota pojištění v daném termínu je jeho současná hodnota, tj. rezerva.

No par value. Neparitní hodnota. Akcie korporace, která nemá paritní hodnotu, ale která představuje úměrný podíl na vlastnictví korporace.

Optimal use value. Optimální užitková hodnota. Synonymum Most suitable use value (viz).

Par value. Paritní hodnota. Nominální hodnota akcie, která se vypočítá vydělením celkového základního kapitálu počtem vydaných akcií.

Residual value. Zbytková hodnota. Očekávaná částka z likvidace základního prostředku při ukončení jeho životnosti (rovněž „scrap value“ (odpadová hodnota) nebo salvage value „sběrová hodnota“).

Scrap value. Odpadová hodnota. Hodnota materiálů a součástí nějaké věci, nikoli její hodnota pro ten účel, pro který byla vyrobena.

Stated value. Deklarovaná hodnota. Peněžní hodnota neparitní akcie, kterou stanoví korporace při tvorbě deklarovaného (příznávaného) kapitálu korporace.

Surrender value. Výkupní hodnota. Viz Cash surrender value.

True value. Přesná tržní hodnota. Cena, kterou by v den ocenění majetku zaplatil kupující, který nemusí nakupovat, prodávajícímu, který není nucen prodávat. New York Bay R. Co. v. Kelly, 22 N. J. — Misc. 204, 37 A.2d 624, 628.

Use value. Užitková hodnota. Hodnota, kterou tvoří užitečnost předmětu, nikoli jeho hodnota prodejní nebo směnná.

Value of matter in controversy. Hodnota předmětu sporu. Viz Amount in controversy; Jurisdictional amount.

Value received. Obdržená hodnota. Výraz, který se obvykle používá na směnkách nebo úpisech, a který znamená, že za směnku (úpis) byla poskytnuta zákonná protihodnota. Clayton v. Clayton, 125 N.J.L. 537, 17 A.2d 496, 497. Jde o důkaz protihodnoty prima facie, třebaže ne nezbytně peněžní. Moses v. Bank, 149 U.S. 298, 13 S. Ct. 900, 37 L. Ed. 743.

Value added tax. Daň z přidané hodnoty. Viz Tax.

Valued policy. Pojištění s hodnotou. Pojišťovací smlouva, která obsahuje určitou konkrétní hodnotu pojišťovaného předmětu, na které se dohodly obě strany. Tato hodnota je, s výjimkou podvodu nebo omylu, rozhodná pro obě strany. Pojištění, které zhodnotí jak pojištěný majetek, tak ztrátu. Liší se od „otevřeného pojištění“, při kterém není v pojistné smlouvě stanovena hodnota pojištěného majetku. *Perez v. Los Fresnos State Bank, Tex. Civ. App. 1974, 512 S.W.2d 796, 800.*

Valueless. Bezpečný.

Valuer. Odhadce. Osoba, která se zabývá odhadováním a stanovením ceny majetku.

Valvators or vidames. Zastaralý čestný titul, v pořadí následuje hned po lordovi.

Vana est illa potentia quae nunquam venit in actum. Moc, která se nikdy neuplatní, je zbytečná.

Vandalic. Vandalský. Úmyslně nebo nevědomě destruktivní. *Unkelsbee v. Homestead Fire Ins. Co. of Baltimore D. C. Mun. App., 41 A.2d 168, 170.*

Vandalism. Vandalismus. Úmyslné a zlovolné činy se záměrem poškodit nebo zničit majetek. *Vort v. Westbrook, 221 Ga. 39, 142 S.E.2d 813, 814, 815.* Úmyslné a primitivní ničení cizího majetku. Obvykle se vztahuje na umělecké nebo literární poklady. Nepřátelský vztah nebo odpor ke všemu, co je krásné a úctyhodné. *Unkelsbee v. Homestead Fire Ins. Co. of Baltimore D. C. Mun. App., 41 A.2d 168, 170, 172.* Vandalismus označuje čin vandala a běžně se tak označuje nejen ničení uměleckých děl, ale v širším významu i ničení majetku obecně. *Eis v. Hawkeye—Security Ins. Co., 192 Kan. 103, 386 P.2d 206, 210.* V pojištění obytných budov znamená vandalismus úmyslné a zlovolné ničení majetku jako takové, přičemž ničení musí být záměrné nebo natolik svévole a bezohledně ignorující práva jiných osob, že z aktu ničení lze vyvodit zlou vůli a záměr. *Livaditis v. American Cas. Co. of Reading, Pa., 117 Ga. App. 297, 160 S.E.2d 449, 450.* *Viz také Deface; Desecrate.*

Vani timores sunt estimandi, qui non cadunt in constantem virum. Na ty, kdo nepůsobí dojem rozhodného člověka, je třeba pohlížet jako na planě strašpytlíky.

Vani timoris justa excusatio non est. Bezduvodný strach není zákonnou omluvou.

Vantarius. Práv. lat. Ve starých knihách muž, který stál na přídi lodi.

Vara. Latinoamerická délková míra, rovnající se přibližně 33 anglickým palcům, v závislosti na místě. *Viz U.S. v. Perot, 98 U.S. 428, 25 L. Ed. 251.* Míra používaná při převodech pozemků v Mexiku rovnající se 32,9927 palcům. *Ainsa v. U.S., 161 U.S. 208, 16 S. Ct. 544, 40 L. Ed.*

Variable annuity. Variabilní anuita. Roční renta, jejíž periodická platba závisí na nejistém výsledku, jako jsou tržní kursy akcií. Anuitní smlouva, podle níž se prémie či dividenda investují do cenných papírů, s cílem držet krok s inflací. Proto se platby, které příjemce anuity dostává, v jednotlivých letech liší. *Viz také Annuity.*

Variable interest rate. Proměnlivá úroková sazba. Úroková sazba stanovená podle kolísání úrokové sazby pro nejbližší klienty (prime rate). Jde o kolísavou sazbu (floating).

Variable-rate mortgage. Hypotéka s proměnlivou sazbou. *Viz Mortgage.*

Variance. Odchylka, rozdíl, nesoulad, neshoda. *Občanské a trestní právo:* Nesoulad nebo neshoda mezi dvěma dokumenty nebo dvěma tvrzeními v téže věci, které by měly být z právního hlediska naprosto souhlasné. Jestliže tedy důkazy uváděné navrhující stranou nesouhlasí s obžalobou, jde o nesoulad. Nesoulad mezi tvrzením a důkazem, který je z právního hlediska rozhodný jak pro obvinění, tak pro nárok. Test materiálnosti „nesouladu“ v informaci spočívá v zjištění, zda žaloba dostatečně plně a správně informuje žalovaného o provinění, z něhož je žalován, a zda spolu s důkazy předloženými proti němu jej neuvádí v omyl při vedení obhajoby. *People v. Guerrero, 22 Cal.2d 183, 137 P.2d 21, 24.* K fatálnímu nesouladu je třeba skutečný a věcný rozdíl mezi obviněním a důkazy předloženými na jeho podporu. Rozdíl musí být podstatný a materiální. Musí zavádět protistranu v omyl při vedení obhajoby nebo musí vystavit obviněného nebezpečí dvojího stíhání za stejné provinění, např. když důkazy předložené při přelícení prokazují skutečnosti, které jsou věcně odlišné od skutečností žalovaných v obžalobě. *Gaither v. U.S., 413 F.2d 1061, 1071, 134 U.S. App. D.C. 154.* Ustanovení o různých postupech předkládání důkazů jsou obsažena ve Federálním občanském procesním řádu (Fed. R. Civ. P.) 29. Tvrzení o rozporu či „nesouladu“ mezi obviněním a důkazem bylo v podstatě vyloučeno v občanskoprávních věcech Federálním občanským procesním řádem 15(b), který umožňuje rozsáhlé přizpůsobení obžaloby (návrhu) k důkazům. Stejným pravidlem se řídí většina soudů jednotlivých států Unie. V *trestních věcech* se neberou v úvahu rozpory, které se nedotýkají základních práv obviněného. *Viz Federální trestní řád 7(c), (e), 52(a) (Fd. R. Crim. P.). Viz také Area variance; Departure; Fatal variance; Error (Harmless error); Irregularity.*

Variou. Jiný. *Simmons v. Ramsbottom, 51 Wyo. 419, 68 P.2d 153, 156.* Různý, nepodobný, několikerý, početný.

Vas. Lat. V římském právu zástava, ručení. V trestních a občanskoprávních věcech „kauce“.

Vasectomy. Vasektomie. Resekce ductus deferens. Chirurgické vyříznutí části chámovodu, v důsledku čehož dochází ke sterilizaci muže.

Vassal. Vazal, nevolník. Feudální nájemce. Držitel léna na feudálním statku s povinností vykonávat feudální služebnosti. Korelativní termín byl „lord“ (pán). Vazal sám mohl být pánem jiného vazala. Později se tento výraz používal k označení otroka, který byl povinován službou a byl v postavení osoby závislé na pánovi. 2 Bl. Comm. 53.

Vassalage. Vazalství, nevolnictví. Postavení vazala.

Vassal states. Vazalské, závislé státy. V mezinárodním právu jde o takové státy, které mohly mít jen taková práva a výsady, které jim byly poskytnuty, ve skutečnosti však byly zřejmě dosti nezávislé. Vazalskými státy byly Egypt i Kréta.

Vasseleria. Vlastnictví nevolníka.

Vastum. Práv. lat. Lad nebo obecná pastvina přístupná pro dobytek všech pachtýřů s právem pást.

Vastum forestae vel bosci. Zpustošený les nebo dřevo. Část lesa, kde byly stromy a podrost zničeny a ležely ladem a neplodně.

VAT. Zkratka pro Daň z přidané hodnoty. *Viz Tax.*

Vauderie. Ve starém evropském právu čarodějnictví, povolání čarodějnic.

Vavasory. Půda, kterou držel podvazal, podleník.

Vavasour. Podvazal, podleník. Osoba, která na společenském žebříčku následovala za anglickým baronem. Osoba, která byla majetkem barona, příslušníka nejnižšího stupně vyšší šlechty.

V.C. Zkratka pro „vice-chancellor“ (vicekancléř).

V.C.C. Zkratka pro „vice-chancellor's court“ (vicekancléřský soud).

V.E. Zkratka pro „venditioni exponas“ (viz samostatné heslo).

Veal-money. Telecí peníze. Nájemci v hrabství Wilts na panství Bradford platili tento nájem svému pánovi každým rok místo telat v naturalích, jak bylo zvykem předtím.

Vecorin. Ve starém lombardském právu trestný čin spekulace.

Vectigalia. V římském právu clo při importu a exportu určitého zboží. Lišila se od daní, které platili všichni. Nájem za pozemky státu.

Vectigal judicarium. Lat. Poplatky Koruně jako náhrada nákladů na udržování soudů.

Vectigal, origine ipsa, jus caesarum et regum patrimoniale est. Daně jsou svým původem patrimoniálním právem panovníků a králů.

Vectura. Náklad v námořním právu.

Vehicle. Vozidlo. Stroj, v němž nebo na němž lze převážet osoby, věci atd., zvláště po zemi. Pohyblivý kontejner přizpůsobený nebo používaný pro převoz větších předmětů, dopravní prostředek a prostředek komunikace. Termín se vztahuje na jakékoli zařízení, v němž, na němž, nebo pomocí něhož lze dopravovat osoby nebo věci po silnici. Soudy rozhodly, že se tento výraz vztahuje i na moped. (*People v. Jordan, 75 Cal. App.3d Supp. 1, 142 Cal. Rptr. 401, 405*). Zatímco některé soudy rozhodly, že jízdní kolo podléhá dopravním předpisům (*Richards v. Goff, 26 Md. App. 344, 338 A.2d 80, 84*), jiné rozhodly, že jim nepodléhá (*Fowles v. Dain, 160 Me. 392, 205 A.2d 169, 173*).

Vehicular crimes. Trestné činy spáchané vozidlem. Trestné činy spáchané při provozování motorového vozidla, např. zabití vozidlem (Trestní zákon New Yorku 125.13), útok vozidlem (Trestní zákon New Yorku 120.04). *Viz také Vehicular homicide.*

Vehicular homicide. Zabití vozidlem. Usmrcení způsobené protizákonným a nedbalým provozováním motorového vozidla. Toto obvinění se může zakládat jak na úmyslném jednání, tak na nedbalosti, i když se zákony jednotlivých států v otázce základních znaků tohoto trestného činu liší. *Viz např. Modelový trestní zákoník 210.4 (usmrcení z nedbalosti); trestní zákon New Yorku 125.13 (zabití vozidlem). Viz také Homicide.*

Veies. Práv. fr. Zákaz zrušení zabavení. Odmítnutí povolit vlastníkovi podržet si zabavený dobytek.

Vein. Žíla. Nerost v hornině vyplňující žílu (špáru) v zemské kůře v určitých hranicích celkové masy pohoří (tyto hranice jí jasně oddělují od sousední horniny), která pokračuje ve směru své délky. *McMullin v. Magnuson, 102 Colo. 230, 78 P.2d 964, 968.* Termín zahrnuje veškeré uložení nerostné povahy, nalezené v mineralizovaném pásnu, pocházejícím ze stejného zdroje, který zřejmě vznikl ze stejných procesů. *Inyo Marble Co.*

v. *Loundagin, 120 Cal. App. 298, 7 P.2d 1067, 1072.* K popisu různých žil objevených v rámci stejných povrchových hranic se používaly termíny „principal“ (hlavní), „original“ (původní) a „primary“ (primární), jakož i „secondary“ (sekundární, druhotná), „accidental“ (vedlejší) a „incidental“ (vedlejší), jejich význam však není ve všech případech úplně jasný. Mohou se vztahovat na relativní hodnotu různých žil, nebo na vzájemné vztahy mezi nimi, nebo na dobu jejich objevení. Termíny „secondary“, „accidental“ a „incidental“ se nejčastěji používají k rozlišení ložiskové (hlavní) žíly a dalších žil v rámci stejných povrchových hranic.

Discovery vein. Ložisková žíla. Žíla, která je základem naleziště, na rozdíl od sekundárních a vedlejších žil. Primární žíla pro účely lokalizace těžebního nároku a ke stanovení zadních a bočních linií. Tam, kde se ložisková žíla přetíná s bočními liniemi těžebního nároku, stávají se boční linie zadními, neboli koncovými liniemi nejenom ve vztahu k této žíle, ale i k určení externích práv další žíly, která vrcholí uvnitř nároku.

Vejours. Inspektoři, obhlížitelé. Osoby, které soud pošle na obhlídku místa, aby mohl lépe rozhodnout o právu. Označuje rovněž osoby, které soud vyšle za osobami, které svou nepřítomnost omlouvají nemocí (*essoin de malo lecti*), aby se přesvědčily, zda jsou tyto osoby opravdu tak nemocné, že se nemohou účastnit jednání soudu, nebo zda lžou.

Velabrum. Ve starém anglickém právu poplatek za místo na trhu.

Velitis jubeatis quirites? Lat. Je to vaše vůle a přání, Římané? Formulace pronášená při navrhování zákona římskému lidu.

Velle non creditur qui obsequitur imperio patris vel domini. Nepředpokládá se, že ten, kdo poslouchá rozkazy svého otce či svého pána, s nimi také souhlasí.

Vel non. Nebo ne. Tento výraz se objevuje ve frází „devilsavit vel non“ (viz), což doslova znamená „odkázal nebo ne“. Příklad jeho použití soudem lze najít v těchto otázkách: „Je tedy důležité pořadí publikování vel non (nebo ne)?“ „Zanedbání vlastníka vel non (či zanedbání) bylo... pro porotu.“ „Dostáváme se nakonec k podstatě tohoto odvolání vel non (nebo ne)?“

Veltraria. Funkce vodiče psů při honech.

Venal. Týkající se koupěného, prodejného, nabízený k prodeji. Používá se obvykle v negativním smyslu v souvislosti s nezákonným prodejem či nákupem.

Venaria. Zvířata polapená při honu v lese.

Venatio. Lov.

Vend. Převést na jiného za peněžní ekvivalent; udělat něco předmětem obchodu zejména nabízením v malém; prodávat. *Goins v. State, 194 Ark. 598, 108 S.W.2d 1082, 1083.* Tento termín se obvykle nepoužívá při prodeji nemovitostí, i když z něj pocházejí odvozeniny „vendor“ (prodávající, prodejce, prodavač) a „vendee“ (kupující).

Vendee. Kupující, nákupčí, ten, komu se něco prodává. Obvykle se používá pro označení osoby, která kupuje nemovitost, protože pro osobu, která získává zboží při prodeji, je vyhrazen obecný termín „buyer“. *Srovej Vendor.*

Vendens eandem rem duobus falsarius est. Kdo prodává tutéž věc dvakrát, dopouští se podvodu.

Vendetta. Soukromá krevní msta, při které se rodina oběti snaží pomstít na pachateli nebo na jeho rodině. Stephen v. Howells Co., D.C.N.Y., 16 F.2d 805, 808.

Vendible. Prodejní, hodící se nebo vhodný k prodeji, schopný převodu při prodeji, obchodovatelný.

Venditae. Ve starém evropském právu daň ze zboží prodaného na trzích.

Venditio. Lat. V římském právu jde v přesném slova smyslu o prodej, o akt prodeje. Též kupní smlouva, již se říkalo i „emptio venditio“. V širším smyslu jde o jakýkoli způsob převodu nebo o jakoukoli smlouvu, jimiž se převádí vlastnictví či majetek.

Vendition. Prodej, akt prodeje.

Venditioni exponas. Lat. Vystavte na prodej. Exekuční příkaz, který nařizuje prodej, adresovaný šerifovi, který soudně obstavil zboží na základě *feri facias*, ovšem poté se ukázalo, že se neprodalo, protože chyběli kupující. V některých jurisdikcích se vydává k nucenému prodeji zabavených pozemků. Často se zkracuje na „vend ex.“ Beeve v. U.S. 161 U.S. 104, 16 S. Ct. 532, 40 L. Ed. 633; State ex. rel. First National Bank v. Ogden, 173 Okl. 285, 49 P.2d 565, 567. Příkazem nedostává šerif novou pravomoc, jenom se mu nařizuje, aby plnil svou povinnost na základě exekučního titulu. Fannin's Ex'r v. Haney, 283 Ky. 68, 140 S.W.2d 630, 632.

Venditor. Lat. Prodejce, prodávající.

Venditor regis. Ve starém anglickém právu královský prodejce nebo prodáváč. Osoba, která nabízela k prodeji zboží, zabavené z důvodu neplacení dluhu vůči králi.

Venditrix. Lat. Prodáváčka.

Vendor. Osoba, která prodává majetek či zboží. Prodejce zboží nebo služeb. Cashway Bldg. Materials, Inc. v. McCurdy, Tex. Civ. App., 553 S.W.2d 787, 789–90. Maloobchodník, kupec, dodavatel, dovozce, velkoobchodník, osoba, která nakupuje, aby později prodala, prodávající. Srovnej Vendee.

Vendor's lien. Retenční (zadržovací) právo prodávajícího. Jde o retenční právo z ekvity, které implikovaně náleží prodejci při nezaplacení kupní ceny půdy, jestliže si nevzal jinou zástavu či záruku kromě osobního závazku kupujícího. Spravedlivé zajištění (zástava), které vyplývá ze skutečnosti, že kupující dostal od prodávajícího majetek, za který nezaplátil plnou protihodnotu. Toto retenční právo existuje nezávisle na jakékoliv výslovné dohodě. Causer v. Wilmoth, Mo. App., 142 S.W.2d 777, 779. Rovněž retenční právo prodejce za nezaplacené movité zboží až do výše ceny, když došlo k prodeji za hotové, nebo na úvěr, který vypršel, nebo podle dohody o tom, že prodávající si má záruku ponechat. V anglickém a americkém právu má retenční právo prodávajícího výjimečný charakter a bylo sem přeneseno z kontinentálního práva, které je uznalo rozhodnutím kancléřských soudů na základě principu ekvity, že osobě, která poskytla zajištění majetku, by nemělo být povoleno, aby si tuto záruku ponechala, jestliže nezplatí plnou protihodnotu, a že k vynucení této platby je spravedlivé poskytnout prodávajícímu retenční právo na majetek.

Vendue. Prodej; obecně prodej ve veřejné dražbě a konkrétně prodej povolený zákonem, např. prodej skutečného konstáblem, šerifem, výběřcím daní, správcem atd.

Vendue master. Licitátor, vyvolávač na aukci (dražbě).

Venereal. Pohlavní, např. *pohlavní nemoci*.

Venereal disease. Pohlavní nemoc. Nemoc, která se přenáší pohlavním stykem. Kolektivní název pro kapavku, měkký vřed a syfilis.

Venia. Pokleknutí kajčnicka na zem; prosba o milost.

Venia aetatis. Výsada poskytovaná princem nebo panovníkem, že osoba je oprávněna jednat *sui juris* jako kdyby byla plnoletá.

Veniae facilis incentivum est delinquendi. Milost je pobídkou ke zločinu.

Venire. Lat. Dostavte se. Přijít, předstoupit před soud. Skupina občanů, z níž se pro daný případ vybere porota. Někdy se používá i pro označení příkazu svolávajícího poroty, který se nazývá „venire facias“. Viz také Jury panel. Někdy se vydává speciální venire pro odkládané případy.

Venire de novo. Dostavte se znovu. Viz Venire facias de novo.

Venire facias. lat. Soudní příkaz adresovaný šerifovi okresu, kde se bude případ soudit, „aby zařídil“, že se dvanáct podle zákona způsobilých bezúhonných občanů jeho okresu, kteří nejsou v příbuzenském vztahu k žalobci ani žalovanému, dostaví v uvedený den k soudu, kde z nich bude sestavena porota, která posoudí pravdu v uvedené záležitosti a rozsoudí sporné strany, protože jak žalobce, tak žalovaný vložili svůj spor do rukou této poroty, a aby předal soudu jména porotců atd.

Venire facias ad respondendum. Dostavte se k soudu, kde se budete odpovídat. Soudní obsílka osobě, proti níž byla vznesena obžaloba z přečinu, aby se dostavila k soudu, kde vyslechne obžalobu. Dnes se spíše používá zatykač.

Venire facias de novo. Nový soudní příkaz *venire*, který soud vydává v případě, že ve výroku poroty došlo k pochybením a vadám, nebo když je verdikt poroty tak nejednoznačný, že se na jeho základě nedá vynést rozsudek, nebo když byl rozsudek vrácen z důvodu soudního omylu a bylo nařízeno nové přelíčení. Příkaz pod tímto názvem se používal zejména ve starém obyčejovém právu. Záměrem nového soudu je dnes zmírnění přísnosti řízení vůči odsouzenému. Třebaže příkaz *venire de novo* a příkaz k novému přelíčení dochází u obou těchto příkazů. Věcný rozdíl spočívá v tom, že *venire de novo* se musí vydat na základě skutečností vyplývajících ze zápisu z přelíčení, zatímco nové přelíčení může být nařízeno i na základě skutečností mimo zápis. Oba termíny „venire facias de novo“ a „venire de novo“ se používají k označení nového přelíčení. Viz také Trial (New trial).

Venire facias juratores. Ať se dostaví porotci. Soudní příkaz z common law pro šerifa, v němž se mu nařizuje, aby zařídil, že se do Westminsteru v uvedený den dostaví dvanáct svobodných a bezúhonných mužů jeho okresu, kteří budou poznávat pravdu o dané záležitosti. Tento příkaz byl zrušen paragrafem 104 Zákona o procesním řádu common law z r. 1852 a na základě paragrafu 105 vydávali místo něho soudci nařízení. Celý tento proces se dnes volně nazývá „venire“.

Venire facias tot matronas. Soudní příkaz svolat porotu složenou z vdáných žen, která provede příkaz *de ventre inspiciendo*.

Venireman. Osoba na seznamu porotců, kandidát na porotce. Než se osoba stane porotcem, musí projít zkouškou voir dire. U.S. v. Haldeman, 559 F.2d 31, 59, 181 U.S. App. D. C. 254. Viz Jury.

Venit et defendit. Práv. lat. Přijde a bude se hájit.

Venit et dicit. Lat. Přijde a řekne.

Vente. Ve francouzském právu prodej, prodejní smlouva.

Vente aleatoire. Prodej závislý na nejisté události.

Vente a réméré. Podmíněný prodej, při kterém si prodávající ponechává právo vykoupit zboží zpátky za stejnou cenu. Tento termín se používá v Kanadě a Louisianě.

Vente aux encheres. Aukce, dražba.

Venter. Lat. (ventre, fr.). Břicho, děloha, manželka. V právu se používá k označení mateřského rodičovství dětí. Když se například populárně řekne, že A. je dítětem B. a jeho první manželky, v anglické právníce terminologii to bude znít „první venter“. O nenarozeném dítěti (plodu) se říká, že je „en ventre sa mere“ (v lůně své matky).

Ventre inspiciendo. Viz De ventre inspiciendo; Venire facias tot matronas.

Venture. v. Riskovat

Venture. n. Rizikové podnikání, zvláště takové, jehož cílem je zisk. Obchodní spekulace. Viz také Joint enterprise; Joint venture.

Venture capital. Rizikový kapitál. Riziková investice. Financování nových společností, které podnikají v neprobádané oblasti, což s sebou nese investiční riziko a současně nabízí i možnost nadprůměrných zisků v budoucnosti. Rizikový kapitál poskytují zejména firmy, které se specializují na financování nových podniků kapitálem od investorů, kteří se zajímají o spekulativní neboli vysoce rizikové investice. Viz také Risk capital; Seed money.

Venue. Místní příslušnost. V minulosti se psalo *visne*. V obecném právu ve významu sousedství, okolní místo nebo okres, v němž došlo k deliktu, nebo k nějaké události. 3 Bl. Comm.294. Konkrétní okres nebo geografická oblast, nad níž má jurisdikci soud, který může projednávat a rozhodovat případy. „Venue“ se vztahuje na lokalitu, kde probíhá řízení, tj. na otázku, který soud nebo soudy se stejnou osobní a věcnou příslušností může projednávat dotyčnou záležitost. Japan Gas Lighter Ass'n v. Ronson Corp., D.C.N.J., 257 F. Supp. 219. Vztahuje se jen na místo nebo území, na němž chce některá ze stran případ projednávat. Legee v. Strand, 384 P.2d 665, 668. Souvisí s potřebami sporných stran a může být určena i souhlasem obou stran. Iselin v. La Coste, C.C.A. La., 147 F.2d 791, 795. Ve federální soudní soustavě označuje tento termín okres, v němž byla podána žaloba (návrh). Místo se může určit podle toho, kde byla podána žaloba, nebo podle bydliště stran nebo podle místa jejich podnikání. Zákonem ustanovením upravujícím místo projednávání občanskoprávních žalob ve federální justici je 28 U.S.C.A. § 1391. Ve federálních kauzách je svoboda rozhodování prokurátora o místě stíhání omezena článkem III. § 2 Ústavy USA, který vyžaduje, aby se soud konal ve státě, v němž „byl údajný trestný čin spáchan“ a 6. Dodatkem, který zaručuje nestrannou porotu „státu a distriktu, v němž byl trestný čin spá-

chán“. Viz také *Federal criminal cases*. Termín „venue“ se vůbec netýká jurisdikce. Arganbright v. Good, 46 Cal. App.2d Supp. 877, 116 P.2d 186. „Jurisdikce“ soudu znamená inherentní pravomoc rozhodovat o případu, zatímco „venue“ (místní příslušnost) označuje určitý okres nebo město, v němž může soud s příslušnou jurisdikcí projednávat a rozhodovat případy. Village of Oakdale v. Ferrante, 44 Ohio App.2d 318, 338 N.E.2d 767, 769. Strany se mohou vzdát napadení omylu v příslušnosti, nemohou tak ovšem učinit v případě omylu v jurisdikci. Viz také Change of venue; Forum conveniens; Forum non conveniens.

Federální trestní případy. Pokud není v zákoně či jiné normě stanoveno jinak, bude stíhání vedeno v distriktu, v němž byl spáchan trestný čin. Soud stanoví místo konání přelíčení v distriktu s ohledem na potřeby obžalovaného a svědků. Federální pravidla trestního řízení (Fed. R. Crim. P.) a návazné normy.

Venue facts. Skutečnosti, které se zjišťují při slyšení o základních ústavních právech občana. Central Motor Co. v. Roberson, Tex. Civ. App., 139 S.W.2d 287, 289. Skutečnosti, které tvoří podle zákona výjimku z práva obžalovaného na soud v okrese jeho bydliště. Crawford v. Sanger, Tex. Civ. App., 160 S.W.2d 115, 116.

Venue jurisdiction. Místní soudní příslušnost. Pravomoc určitého soudu vykonávat své funkce. Brand v. Pennsylvania R. Co., D. C. Pa., 22 F. Supp. 569, 571. Viz také Venue.

Veracity. Pravdivost, správnost.

Veray. Práv. fr. Pravý. Stará forma od *vrai*. *Veray* je tedy pravý *tenant*, ten, kdo drží v právoplatném vlastnictví; *veray tenant by the manner* je totéž jako *tenant by the manner* (viz) s jediným rozdílem: majetek odevzdává on nebo zákon jiné osobě, místo aby zůstal u pána.

Verba. Lat. (plurál od *verbum*). Slova.

Verba accipienda sunt cum effectu, ut sortiantur effectum. Slova musí dávat smysl, aby mohla mít účinek.

Verba accipienda sunt secundum subjectam materiam. Slova se mají chápat v souvislosti s předmětnou skutečností.

Verba accipienda ut sortiantur effectum. Slova se mají volit tak, aby měla nějaký účinek.

Verba aequivoca, ac in dubio sensu posita, intelliguntur digniori et potentiori sensu. Dvojsmyslná slova a slova, jejichž smysl je sporný, je třeba chápat v jejich nejúčelnějším (nejlepším a nejskutečnějším) významu.

Verba aliquid operari debent; debent intelligi ut aliquid operentur. Slova by měla mít nějaký účinek; měla by se vykládat tak, aby měla nějaký účinek.

Verba aliquid operari debent, verba cum effectu sunt accipienda. Slova by se měla chápat tak, aby měla účinek.

Verba artis ex arte. Umělecké pojmy by se měly vysvětlovat uměním.

Verba cancellariae. Úřednický styl. Styl soudních příkazů.

Verba chartarum fortius accipiuntur contra proferentem. Slova listiny (psaná) by měla mít větší sílu než slova pronášená.

Verba cum effectu accipienda sunt. Slova by se měla používat tak, aby dávala smysl.

Verba currentis monetae, tempus solutionis designant. Slova „současné peníze“ znamenají „současné“ v době platby.

Verba debent intelligi cum effectu ut res magis valeat quam pereat. Slova by se měla chápat tak, že věc by se měla raději zachovat, než zničit.

Verba debent intelligi ut aliquid operentur. Slova by se měla chápat tak, aby byla účinná.

Verba dicta de persona intelligi debent de conditione personae. Slova vyslovená nějakou osobou by se měla chápat v souvislosti se stavem této osoby.

Verba fortius accipiuntur contra proferentem. Slova by se měla přijímat nejsilněji proti tomu, kdo je používá.

Verba generalia generaliter sunt intelligenda. Obecná slova je třeba chápat obecně.

Verba generalia restringuntur ad habilitatem rei vel aptitudinem personae. Význam obecných slov se musí užít na podstatu předmětu nebo na schopnosti řečníka.

Verba illata (relata) inesse vindetur. Na slova, na které se odvolává, se má pohlížet, jako kdyby byla obsažena.

Verba in differenti materia per prius, non per posterius, intelligenda sunt. Slova, týkající se různých předmětů, se mají chápat podle toho, co je první a ne podle toho, co následuje.

Verba intelligenda sunt in casu possibili. Slova se mají chápat v souvislosti s možnou příčinou. Zásada kontinentálního práva.

Verba intentioni, non e contra, debent inservire. 8 Coke, 94. Slova by měla sloužit účelu a ne naopak. Bailey v. Abington, 201 Ark. 1072, 148 S.W.2d 176, 179.

Verba ita sunt intelligenda, ut res magis valeat quam pereat. Slova (listiny) se mají chápat tak, že předmět by měl být raději zachován nežli zničen, jinými slovy, listina by měla mít účinek, jestliže je to možné. 2 Bl. Comm.

Verbal. Verbální, slovní, vyjádřený slovy, ať již mluvenými nebo psanými, obecně ovšem ve významu mluveného slova. Např. verbální dohoda, verbální svědectví, dokument psaný, ale nepodepsaný nebo neobsahující formalitu a náležitosti listiny, tak jak je v konkrétních případech předepisuje zákon.

Verbal act doctrine. Doktrína verbálního aktu. Podle této doktríny jsou u soudu přípustné slovní projevy doprovázející nějaký čin nebo chování, které mají právní účinek, když je chování materiální a slova doprovázející toto chování přispívají k jeho právnímu významu. Keefe v. State, 50 Ariz. 293, 295, 72 P.2d 425, 427. Když jsou výroky jednotlivce tak spojeny s jeho činy, že z takového spojení lze vyvodit jistý stupeň důvěry nezávisle na výroku, stává se výrok součástí činu a je přípustný u soudu. „Doktrína verbálního aktu“ a „doktrína res gestae“ jsou prakticky totéž a stejně slouží i k připuštění jistých výroků, ovšem svou povahou a svým právem na existenci jsou naprosto odlišné. American Employers Ins. Co. v. Wentworth, 90 N.H. 112, 5 A.2d 265, 269. Viz také Excited utterance; Res (Res gestae); Verbal acts.

Verbal acts. Verbální akty. Případy, v nichž vyplývají právní důsledky ze skutečnosti, že byla vyslovena slova, např. nabídka (oferta) a akceptace jako součást smlouvy, nebo urážka, na níž se zakládá žaloba o náhradu škody. Pravidlo potlačující důkazy z druhé ruky se nevztahuje na dokazování relevantních verbálních aktů, protože svědectví o takových činech dokazuje něco jiného, než je mimosoudní tvrzení. Viz Excited utterance; Res (Res gestae); Verbal act doctrine.

Verbal assaults. Verbální útoky, slovní napadení. Viz Threat.

Verbal contract. Verbální smlouva. Ústní, nikoli písemná dohoda. Viz také Contract (Parol contract); Oral contract.

Verbal note. Verbální nota. V diplomatické praxi nepodepsané memorandum nebo nota, která se zasílá, když dotyčná záležitost pokračuje delší dobu bez odpovědi, s cílem vyhnout se nežádoucím urgentním situacím a na druhé straně dát najevo, že na záležitost se nezapomnělo, nebo naopak, že existuje záměr dále záležitost nesledovat.

Verbal process. Verbální proces. V Louisianě se používá termín *Proces verbal*.

Verba mere aequivoca, si per communem usum loquendi in intellectu certo summuntur, talis intellectus praefendus est. Když jsou slova nejednoznačná, a když se v běžné řeči používají v jistém významu, dává se přednost tomuto významu. Zásada kontinentálního práva.

Verba nihil operari melius est quam absurde. Je lepší, když slova nebudou mít žádnou působnost než (aby měla) absurdní působnost.

Verba non tam intuenda, quam causa et natura rei, ut mens contrahentium ex eis potius quam ex verbis appareat. Na slova (smlouvy) není třeba brát ohled tak jako na podstatu věci (která je předmětem smlouvy), s cílem zjistit záměr smluvních stran především z podstaty a nikoli ze slov.

Verba offendi possunt, imo ab eis recedere licet, ut verba ad sanum intellectum reducantur. Jestliže mohou být slova pochopena v opačném významu, můžeme je úplně ignorovat, abychom mohli rekonstruovat správný význam (obecných) slov (smlouvy).

Verba ordinationis quando verificari possunt in sua vera significatione, trahi ad extraneum intellectum non debent. Když se dají slova nařízení realizovat podle jejich vlastního pravého významu, neměla by se vykládat v jiném smyslu. Zásada kontinentálního práva.

Verba posteriora propter certitudinem addita, ad priora quae certitudine indigent, sunt referenda. Navazující slova, přidaná kvůli jistotě, by měla odkazovat na předcházející slova, která jistotu vyžadují.

Verba precaria. V římském právu prosebná slova, nebo slova používaná k vytvoření důvěry.

Verba pro re et subjecta materia accipi debent. Slova by se měla chápat v zájmu věci a předmětné záležitosti. Zásada kontinentálního práva.

Verba quae aliquid operari possunt non debent esse superflua. Slova, která mohou mít jakoukoli účinnost, by se neměla považovat za zbytečná.

Verba, quantumvis generalia, ad aptitudinem restringantur, etiamsi nullam aliam paterentur restrictionem. Slova, jakkoli obecná, jsou omezena na vhodnost (tj. na jejich soulad s předmětnou záležitostí), i když nebudou omezena nijak jinak.

Verba relata hoc maxime operantur per referentiam, ut in eis inesse videntur. Související slova nabývají svou konkrétní působnost díky souvislosti, tj. že se na ně pohlíží, jako kdyby byla vložena do vět (které se na ně odvolávají). Slova v listině, na které se dělá odvolávka, mají stejný účinek a působnost, jako kdyby byla vložena do vět, které se na ně odvolávají.

Verba relata inesse videntur. Slova, na které je činěna odvolávka, vypadají jako vložena.

Verba secundum materiam subjectam intelligi nemo est qui nesciat. Není nikdo, kdo by nevěděl, že slova se mají chápat podle jejich předmětu.

Verba semper accipienda sunt in mitiori sensu. Slova se mají vždy chápat v jejich mírnějším významu.

Verba strictae significationis ad latam extendi possunt, si subsit ratio. Smysl slov s úzkým významem může být rozšířen, je-li k tomu důvod. Zásada římského práva.

Verba sunt indices animi. Slova jsou ukazatele myšlenek.

Verbis standum ubi nulla ambiguitas. Slova platí, (je třeba se jimi řídit), pokud nejsou nejasná.

Verbum imperfecti temporis rem adhuc imperfectum significat. Nedokonavý vid slovesa ukazuje na nedokončenou záležitost.

Verderer or verderor. Úředník královských lesů, který udržuje lesy, kontroluje a sepisuje přírůstky a podává žaloby na porušení práva kácení a lovu zvěře v lese.

Verdict. Výrok poroty, verdikt. Z lat. „verdictum“ — pravdivé prohlášení. Clark v. State, 170 Tenn. 494, 499, 97 S.W.2d 644, 646. Formální rozhodnutí poroty, (která byla sestavena a složila přísahu pro soudní pojednání určitého případu), které oznámí soudu na základě skutečnosti a odpovědi na otázky, které jí byly řádně předloženy během soudního přelíčení. Konečná odpověď poroty soudu ohledně faktických záležitostí předložených porotě k posouzení a rozhodnutí. Ralston v. Stump, 75 Ohio App. 375, 62 N.E.2d 293, 294, 31 O.O. 43. Obecný verdikt poroty je takový, když porota rozhodne, která strana zvítězila (a někdy i kolik vyhrála). Když je porota požádána, aby odpověděla na specifické faktické otázky, vynáší speciální verdikt. Viz *General verdict* a *Special verdict*. V trestních případech musí být výrok jednomyslný a porota jej oznámí soudu na veřejném zasedání. Federální pravidla trestního procesu 31 (Fed. R. Crim. P.). V občanskoprávních věcech si mohou strany vyhradit, že přijmou výrok přijatý konkrétně stanovenou většinou porotců. Fed. obč. proc. řád. 48 (Fed. R. Civil. P.). Viz také *Polling the jury*.

Chance verdict. Nahodilý verdikt. Výrok, o němž rozhodoval los či náhoda a nikoli vědomé pochopení a souhlas porotců. Dnes je takový verdikt nezákonný.

Compromise verdict. Kompromisní verdikt. Výrok, který není výsledkem zdůvodnitelných ústupků v názorech, nýbrž kompromisů v důležitých principech, kterými se mělo rozhodnutí řídit. Třebaže je správné, když porotci harmonizují své názory a dospívají k verdiktu při

vzájemném respektování názorů, není správné, když se vzdávají svého přesvědčení v kterékoli materiální otázce výměnou za ústupky v názorech jiných porotců v jiných otázkách, protože výsledkem pak není jednomyslný souhlas celé poroty. Viz také *Quotient verdict*.

Directed verdict. Nařízený verdikt. Výrok nařízený soudcem vyplývající ze zákona, když shledá, že strana, která nesla břemeno dokazování neprokázala svou verzi prima facie. Za těchto okolností soudce nařídí porotě, aby vynesla výrok ve prospěch druhé strany. Viz Fed. prav. občanského procesu P.50 (Fed. R. Civil. P.). V trestních případech se místo nařízeného verdiktu používá návrh na osvobozující rozsudek. Viz Federální trestní procesní řád 29 (Fed. R. Crim. P.).

Excessive verdict. Viz samostatné heslo.

False verdict. Chybný verdikt. Výrok, který odporuje principům práva a spravedlnosti. Když vydala v minulosti porota chybný verdikt, mohla poškozená strana porotce žalovat buď podle common law, nebo na základě zákona 11 Hen. VII, c. 24, aby se domohla zrušení verdiktu. Porota ovšem nemohla být žalována, když se dopustila právního omylu jen v důsledku chybných instrukcí soudce. Praxe rušení rozsudků a nařizování nových soudů však natolik nahradila tyto žaloby, že v době následující po panování královny Alžběty již nelze najít ani jediný případ žaloby podané na porotu; úplně byla tato možnost zrušena zákonem 6 Geo. IV, c. 50, 60. Viz *Non obstante verdicto*.

General verdict. Obecný verdikt. Výrok, v němž porota v plném rozsahu rozhodne ve prospěch žalující nebo žalované strany. Obvyklá forma verdiktu. Glenn v. Sumner, 132 U.S. 152, 10 S. Ct. 41, 33 L. Ed. 301. Závěr poroty ve sporné otázce nebo ve všech otázkách, které jí byly předloženy. Verdikt, v němž se porotci obecně vyslovují ke všem nebo k jednotlivým otázkám ve prospěch žalující nebo žalované strany — liší se od speciálního verdiktu, v němž porota podává svůj názor jen k faktickým záležitostem.

General verdict with interrogatories. Obecný verdikt s otázkami. Soud může porotě předložit vedle formuláře obecného verdiktu i písemné otázky ohledně jedné nebo více faktických okolností, na jejichž odpovědi závisí celý verdikt. Soud poskytne porotě potřebné vysvětlení a instrukce, aby jí umožnil odpovědět na otázky a vydat obecný verdikt, a současně jí nařídí, aby na otázky odpověděla písemně. Když jsou odpovědi i obecný verdikt v souladu, bude vyneseno příslušný rozsudek založený na výroku a odpovědích. Když si odpovědi vzájemně neodporují, ale jedna nebo více z nich není v souladu s obecným verdiktem, může být rozsudek vyneseno na základě odpovědi neohledně na obecný verdikt, nebo může soud porotu vrátit, aby znovu posoudila své odpovědi a verdikt, případně může nařídít nový soud. Když si odpovědi odporují a jedna nebo více z nich není v souladu ani s obecným výrokem, nebude rozsudek vyneseno a soud musí vrátit porotu k dalšímu posouzení svých odpovědí a verdiktu, nebo nařídít nový soud. Fed. R. Civil P. (Fed. občanský procesní řád) 49(b).

Instructed verdict. Nařízený verdikt. Viz *Directed verdict*.

Joint verdict. Viz samostatné heslo.

Judgment notwithstanding verdict. Rozsudek bez ohledu na verdikt. Viz *Non obstante verdicto*.

Open verdict. Otevřený verdikt. Výrok koronerovy poroty, která shledá, že osoba „zemřela porotě neznámým způsobem“ nebo „zemřela rukou osoby nebo osob, které nejsou porotě známy“. Verdikt, který ponechává otevřenou otázku, zda vůbec došlo ke spáchání trestného činu nebo otázku identity pachatele.

Partial verdict. Částečný verdikt. V trestním právu výrok poroty, kterým se obžalovaný osvobozuje v některých bodech obžaloby a je shledán vinným v ostatních.

Privy verdict. Tajný verdikt. Výrok, který je vyneseno po odročení nebo po odchodu soudce ze soudní síně a porota dostane svolení sdělit svůj verdikt soudci soukromě mimo soud, aby mohla opustit poradní místnost. Takový verdikt nemá právní sílu až do doby, kdy je veřejně vyneseno u soudu. Tato praxe byla v současnosti nahrazena vydáváním zapečetěného verdiktu.

Public verdict. Veřejný verdikt. Výrok poroty pronesený na veřejném zasedání soudu.

Quotient verdict. Viz samostatné heslo.

Repugnant verdict. Odporující si verdikt. Výroky si mohou odporovat, když bylo vzneseno obvinění ze dvou trestných činů, z nichž každý má identické podstatné znaky a porota shledá vinnu v jednom případě, nikoli však ve druhém. *People v. Blandford*, 37 A.D.2d 1003, 325 N.Y.S.2d 486, 487.

Sealed verdict. Zapečetěný verdikt. Viz Sealed.

Several defendants. Několik obviněných. Jestliže v kauze vystupuje několik obviněných, může porota kdykoli v průběhu své porady vynést verdikt nebo verdikty, týkající se jednoho nebo více obviněných. Nemůže-li se porota dohodnout na všech, lze obviněného nebo obviněné, na nichž se nedohodla, soudit znovu. Federální trestní procesní řád 31(b) (Fed. R. Crim. P.).

Special verdict. Speciální verdikt. Speciální zjištění faktických okolností případu porotou, ponechávající soudu aplikování zákona na zjištěné skutečnosti. „Speciální“ verdikt obsahuje odpovědi poroty na položené otázky. Soud na základě těchto odpovědí rozhodne, ve prospěch které strany bude vyneseno rozsudek. Speciální verdikt se začal ve zvýšené míře používat zejména po přijetí pravidla o spoluzavinění pachatelů občanskoprávních deliktů a hned po přijetí pravidla o podílu viny na nedbalosti, které nahradilo pravidlo o nepřímé nedbalosti, jelikož vznikla potřeba, aby porota rozhodla o procentuálním podílu viny při tělesné újmě a usmrčení z nedbalosti. Soud může požádat porotu, aby vyhlásila jen speciální verdikt ve formě speciálního písemného nálezu o každé sporné faktické otázce. V tom případě předá soud porotě písemné otázky nebo formulář, kde se vyplní závěry poroty vycházející z přeložených důkazů a svědectví, nebo může použít jinou vhodnou metodu, jak požádat porotu o písemné vyjádření. Soud podá porotě potřebné vysvětlení a instrukce, které jí umožní vynést závěry ke každé otázce a ke každému spornému problému. Federální občanský procesní řád 49(a) (Fed. R. Civil P.).

Split verdict. Rozdělený verdikt. Verdikt, v němž jedna strana vítězí v některých nárocích a druhá strana v jiných. *Beckman Instruments v. LKB Produkter AB*, C.A., 892 F.2d 1547. V trestním právu je to takový verdikt, který shledává obviněného vinným z jednoho bodu obžaloby a nevinným z jiného, nebo takový verdikt,

který shledává jednoho obviněného vinným a spoulobviněného osvobozuje. Viz např. Federální trestní řád 31 (Fed. R. Crim. P.).

Stipulation on majority verdict. Podmínka většinového verdiktu. Strany mohou stanovit podmínku, že za platný verdikt uznají výrok předem dohodnuté většiny porotců. Federální občanský procesní řád. 48 (Fed. R. Crim. P.).

Verdict by lot. Verdikt, k němuž se dospěje losováním. Viz *Chance verdict*.

Verdict contrary to law. Verdikt v rozporu se zákonem. Verdikt, který zákon porotě nepovoluje vynést, protože závěry nejsou podepřené důkazy. Verdikt, který je v rozporu se zásadami zákona, který se aplikuje na dané skutečnosti a v rozporu se zákonem, kterým se řídí kauza. *Piepho v. Gesse*, 106 Ind. App. 450, 18 N.E.2d 468, 471. Viz *Non obstante veredicto*.

Verdict for lesser offense. Výrok o menším provinění. Viz *Lesser included offense*.

Verdict subject to opinion of court. Verdikt podmíněný názorem soudu. Verdikt vyneseno porotou, na jehož základě vynáší soud rozsudek, avšak soud si vyhradil rozhodnutí o právních aspektech.

Verdict, estoppel by. Přibližně odpovídá termínu „*res judicata*“. Verdikt jako procesní překážka. Zásada, že když soud příslušné jurisdikce již rozhodl o určitém rozhodném faktu nebo otázce, na které závisí rozhodnutí obou sporů, a když se stejná skutečnost nebo otázka stane znovu předmětem sporu mezi stejnými stranami, bude rozhodnutí z prvního případu rozhodné pro vyřešení stejné otázky i v pozdějším sporu, nezávisle na tom, zda je příčina právního sporu v obou případech stejná. *People v. Haran*, 27 Ill. 2d 229, 188 N.E.2d 707, 709. „Estoppel by verdict“ neboli také „collateral estoppel“ (paralelní překážka) říká, že předchozí rozhodnutí se musí považovat za rozhodné pro stanovení práv a nároků stran, když již předtím soud příslušné jurisdikce rozhodl mezi těmito stranami nebo o jejich nárocích v minulém, i když z jiné příčiny vedeném právním sporu. *Riley v. Unknown Owners of 304 North Oak Park Ave. Bldg.*, Oak Park, 25 Ill. App.3d 895, 324 N.E.2d 78, 85. Viz také *Collateral estoppel doctrine*; *Judgement, estoppel by*; *Res (Res judicata)*.

Verdictum. Práv. lat. Ve starém anglickém právu verdikt, prohlášení pravdy ve sporné záležitosti porotou.

Verdictum, quasi dictum veritatis; ut iudicium quasi juris dictum. Verdikt je *dictum* (výrokem) o pravdě; stejně jako je rozsudek *dictum* o právu.

Verge or virge. Ve starém anglickém právu šlo o působnost královského soudu, který ohraničoval jurisdikci soudce nad obyvateli. Zdá se, že šlo o okruh v rozsahu 12 mil. Neurčitý výsek půdy mezi 15 až 30 akry. Rovněž hůl, na které se zaknihoval nájem statku.

Vergelt. V saském právu pokuta neboli peněžité trest za trestný čin. Viz *Weregild*.

Verification. Ověření. Potvrzení správnosti, pravdivosti nebo autenticity formou místopřísežného prohlášení, přísahou nebo přísežným svědectvím. Místopřísežné prohlášení o pravdivosti tvrzení, přičemž cílem ověření je zajistit dobrou vůli (nezáludnost) v tvrzení či výpovědi strany. *Sheeley v. City of Santa Clara*, 215 Cal. App.2d 83, 30 Cal. Rptr. 121, 123. Přísežné nebo přísaze ekvivalentní potvrzení pravdy. K ověřené žalobě se například

příkladá místopřísežné prohlášení žalobce o tom, že žaloba je pravdivá. V účetnictví jde o proces zdůvodňování zápisů v účetních knihách. Viz také *Acknowledgment*; *Affidavit*; *Authentication*; *Certification*; *Confirmation*; *Oath*; *Verify*.

Verified copy. Ověřený opis. Opis dokumentu doprovázený nezávislým důkazem jeho věrnosti originálu. *Nu Car Carriers v. Traynor*, 75 U.S. App. D. C. 174, 125 F.2d 47, 48.

Verified names. Ověřená jména. Jména ověřená okresním úředníkem v souladu s jeho povinností porovnávat jména podepsaných osob s oficiálním seznamem. *Allan v. Rasmussen*, 101 Utah 33, 117 P.2d 287, 289.

Verify. Ověřit. Potvrdit přísahou nebo přísežným prohlášením. Konkrétně se používá při formální přísaze o pravdivosti účtů, petic, žalob a dalších dokumentů. Slovo „verified“ (ověřený) v zákonech má obvykle význam pravdivosti stvrzené posvátností přísahy. Ve stejném významu se často používá i výraz „sworn“. Prokázat pravdivost, potvrdit pravdivost něčeho, zkontrolovat nebo vyzkoušet přesnost něčeho, potvrdit autentičnost něčeho, ověřit pravost, prokázat. *MacNeill v. Maddox*, 194 Ga.802, 22 S.E.2d 653, 654. Viz rovněž *Verification*.

Verily. Vpravdě, jistě, skutečně, nepochybně, spolehlivě.

Veritas, a quocunq̄ue dicitur, a Deo est. Pravda, at ji pronáší kdokoli, pochází od Boha.

Veritas demonstrationis tollit errorem nominis. Pravda v obsahu odstraňuje omyl v názvu.

Veritas habenda est in iuratore; justitia et iudicium in iudice. Pravdou se má vyznačovat znalec, spravedlivým posuzováním soudce.

Veritas nihil veretur nisi abscondi. Pravda se bojí jen toho, že ji utají.

Veritas nimium altercando amittitur. Pravda se ztrácí v přílišných diskusích.

Veritas nominis tollit errorem demonstrationis. Pravdivý název potlačuje omyl v obsahu.

Veritas, quae minime defensatur opprimitur, et qui non improbat, approbat. Nedostatečně hájená pravda bývá přemožena a ten, kdo neprotestuje, souhlasí.

Veritatem qui non libere pronunciat proditor est veritatis. Ten, kdo svobodně mluví nepravdu, je zrádce pravdy.

Verity. Pravda, pravdivost, věrnost se skutečnosti

Verna. Lat. V římském právu otrok narozený v domě svého pána.

Versari. Lat. V římském právu být činný, zběhlý, zkušený. *Versari male in tutela* — zneužít svého postavení v poručnickém vztahu.

Versus. Lat. Proti. V označení soudních sporů (a rozhodnutí v nich) se na prvním místě uvádí jméno žalující strany (navrhovatele), pak následuje slovo „versus“ a poté jméno žalované strany (odpůrce). „*Fletcher versus Peck*“ tedy znamená „*Fletcher proti Peckovi*“. Obvykle se zkracuje na „vs.“ nebo „v“. Výraz „versus“ zapustil v angličtině hluboké kořeny a jeho použití je stejně vhodné, jako použití slova *against*.

Vert. Právo kácení v lese. Ve starém anglickém právu právo osoby kácet stromy v lese, poskytované králov-

ským výnosem. V heraldice označuje tento termín zelenou barvu, které se u princů říká „*venus*“ (půvabná) a u šlechtů „*emerald*“ (smaragdová).

Vertical. Vertikální. Týkající se vztahů mezi kupujícím a prodávajícím — např. smlouva mezi velkoobchodníkem a maloobchodníkem se nazývá vertikální smlouva. Viz také složené výrazy níže.

Vertical integration. Vertikální integrace. Vlastnictví nebo kontrola nad výrobou a distribucí zboží, počínaje surovinou na jeho výrobu po prodej konečnému spotřebiteli.

Vertical merger. Vertikální fúze. Fúze mezi dvěma firmami, mezi nimiž existuje vztah prodávajícího a kupujícího, tj. jedna z nich vyrábí zboží, které pak prodává druhé. *U.S. v. First Nat. Bank of Jackson*, D. C. Miss., 301 F. Supp. 1161, 1190. Akvizice společnosti, která nakupuje produkci jiné společnosti, nebo která prodává produkci jiné společnosti. *U.S. v. International Tel. & Tel. Corp.*, D. C. Conn., 306 F. Supp. 766, 774. Když výrobce nebo velkoobchodník koupí maloobchodní firmu, jde o *forward merger* (fúzi směrem dopředu). Jestliže maloobchodník koupí firmu velkoobchodníka nebo výrobce, jde o *backward merger* (fúze směrem dozadu). Viz také *Merger*. *Srovnej* *Horizontal merger*.

Vertical price-fixing contract. Vertikální smlouva o pevných cenách. Protiprávní dohoda mezi výrobcem a velkoobchodem, nebo mezi velkoobchodem a maloobchodem o cenách. Dohoda mezi dodavatelem a distributorem o cenách, za které bude distributor prodávat produkci dodavatele. Dochází k ní, když výrobce nebo velkoobchodník kategoricky určí maloobchodníkovi prodejní cenu. *Levicoff v. General Motors Corp.*, D. C. Pa., 551 F. Supp. 98, 104. Protimonopolní zákony takové dohody zakazují. Viz *Monsanto Co. v. Spray-Rite Service Corp.*, 465 U.S. 752, 760, 104 S. Ct. 1464, 1469, 79 L. Ed.2d 775. Viz také *Price-fixing*; *Resale price maintenance*. *Srovnej* *Horizontal price-fixing*.

Vertical restraints of trade. Vertikální omezování konkurence. Protikonkurenční dohody mezi subjekty operujícími na různých úrovních tržní struktury, jako jsou výrobci a distributoři (viz např. *Vertical price fixing*; *Tying arrangement*). *Cha-Car, Inc. v. Calder Race Course, Inc.*, C.A. Fla., 752 F.2d 609, 614. Viz také *Tying arrangement*; *Vertical price-fixing contract*. *Srovnej* *Horizontal restraints of trade*.

Vertical nonprice restraint. Omezení, která ukládá dodavatel svým dealerům, a která se netýkají prodejních cen. Viz *Tying arrangement*.

Vertical price restraint. Omezení, která ukládá dodavatel svým dealerům, která se týkají prodejních cen výrobků. Viz *Resale price maintenance*; *Vertical price-fixing contract*.

Verus. lat. Pravdivý, pravý, skutečný, reálný.

Very. Jako přídavné jméno má význam skutečný, reálný, ale jako příslovce znamená velmi, velice, příliš, nemálo. *Benoist v. Driveaway Co. of Missouri*, Mo. App., 122 S.W.2d 86, 90.

Very high degree of care. Velmi vysoký stupeň péče. Taková péče, kterou by vyvinula velmi pečlivá a opatrná osoba za podobných okolností. *Wichita Valley Ry. Co. v. Williams*, Tex. Civ. App., 3 S.W.2d 141, 142.

Very lord and very tenant. Bezprostřední vlastník a bezprostřední nájemce (pachtýř).

Vessel. Loď, šalupa a jiné plavidlo použitelné k plavbě na vodě. Plavidlo pro účely žaloby na základě Jonesova zákona musí být určeno, alespoň v přiměřené míře, k dopravě cestujících, nákladu nebo zařízení z jednoho místa na druhé po splavné vodě. *Buna v. Pacific Far East Line, Inc., D.C. Cal., 441 F. Supp. 1360, 1364.* Výraz „vessel“ v zákonech, upravujících vojenské námořnictvo, se ovšem neomezuje jen na obchodní loď. *St. Hilaire Moye v. Henderson, C.A. Ark., 496 F.2d 973, 979.* Různá plavidla pro speciální účely, jako jsou vlečné sítě, lodní jeřáby a pramice opatřené speciálním účelovým zařízením, jsou „plavidla“ ve smyslu Jonesova zákona a osoby zaměstnané na palubě těchto plavidel jsou „seamen“ (námořníci) *Hill v. Diamond, C.A. Va., 311 F.2d 789, 791, 792.* Na druhé straně ovšem ve znění Jonesova zákona není zákonitě plavidlem všechno, co plave. *Bennet v. Perini Corp., C.A. Mass., 510 F.2d 114, 116.* Například plouvoucí suchý dok přivázaný řetězy a kabely k přístavním dokům, který se jako suchý dok používal, nebyl v době zranění zaměstnance dok „plavidlem“, a proto nevznikla záruka plynoucí ze způsobilosti plavby po moři. *Keller v. Dravo Corp., C.A. La., 441 F.2d 1239, 1244.*

Foreign vessel. Cizí plavidlo. Loď ve vlastnictví obyvatele jiného státu, nebo loď plavící se pod vlajkou jiného státu.

Public vessel. Veřejné plavidlo. Loď, kterou používá veřejnost nebo vláda pro veřejné služby, např., námořní loďstvo, plavidla celních a daňových úřadů atd.

Vest. Vybavit okamžitými právy na současné nebo budoucí využívání. *Baldwin v. Fleck, Tex. Civ. App., 168 S.W.2d 904, 909.* Vybavit majetkem, převést plná vlastnická práva na pozemek nebo nemovitost, předat držbu nemovitosti, udělit léno. *Viz také Vested.*

Vesta. Ještě nesklizená úroda.

Vested. Oprávněný, zákonný, stálý, zabezpečený, zapotřebený, nezadatelný, absolutní, úplný. Něco, co má charakteristické vlastnosti nebo co dostalo práva absolutního vlastnictví, nikoli nejistý, nenapadnutelný na základě předběžné podmínky. Práva jsou „vested“ (absolutní, nezadatelná, nezadatelná), když se právo užívání stalo vlastnictvím určité osoby jako současné právo. Pouhé očekávání budoucího prospěchu nebo eventuálního podílu na majetku, které se zakládá na předpokládaném pokračování platnosti stávajících zákonů, netvoří „absolutní“ právo. *Vaughn v. Nadel, 228 Kan. 469, 618 P.2d 778, 783.* *Viz také Accrue; Vest, a konkrétní typy nezcizitelných práv.*

Vested devise. *Viz Devise.*

Vested estate. Nabyté úplné právo držby. Právo vyba-vené současným, zákonným a platným právem převá-
dět. *Chaison v. Chaison, Tex. Civ. App., 154 S.W.2d 961, 964.* Právo držby, které nepodléhá žádné předběžné a nesplněné podmínce. Právo může být buď současné a okamžité, nebo budoucí a tedy převoditelné, nikoli však nejisté. Právo držby, které fixuje nynější právo na určitou osobu. Právo budoucí držby, když existuje osoba či skupina osob, kterou lze zjistit. *Commissioner of Internal Revenue v. Kellogg C.C.A. 3, 119 F.2d 54, 57.* Nebo když existuje okamžité právo užívání nebo nynější právo na budoucí užívání.

Vested gift. Nabytý (nenapadnutelný) dar. Dar, který není podmíněný ani nejistý. Dar je nezcizitelný, jestliže je okamžitý, nehledě na to, že jeho užívání může být

odloženo. Budoucí dar, když právo na jeho získání nepodléhá předběžné podmínce.

Vested in interest. Právní termín označující současné právo budoucího užívání. Např. restituce, nezcizitelné substituční dědictví, nevykonané odkazy, budoucí práva užívání a další budoucí práva, která nejsou podmíněná časově nebo nejistou událostí.

Vested in possession. Nabytá právoplatná držba. Zákon-
ný termín označující právo nynějšího užívání. *Viz Vest.*

Vested interest. Nabyté (jisté) majetkové právo. Nynější právo nebo vlastnický titul na věc, které s sebou nese i platné právo na její převod, i když právo držby nebo užívání může být odloženo na přesně neurčenou dobu v budoucnosti. Právě v tom se odlišuje od budoucího práva, které nemůže nikdy materializovat neboli dozrát do vlastnického titulu. Nezáleží na tom, na jak dlouho je budoucí držba nebo právo užívání odloženo, jestliže existuje současné právo na převádění a předávání titulu. *Fugazzi v. Fugazzi's Committee, 275 Ky. 62, 120 S.W.2d 779, 781.* Budoucí majetkový zájem, který není podmíněn nejistou lhůtou nebo událostí, nebo platné nynější právo na budoucí užívání. Když má osoba právo okamžité držby. Právo, v němž je obsaženo současné platné právo buď na současné nebo budoucí užívání. *Painter v. Herschberger, 340 Mo. 347, 100 S.W.2d 532, 535.* Rozdíl mezi „vested“ (nezcizitelným, nezadatelným) a „contingent“ (nejistým) právem spočívá nikoli v nejistotě budoucího užívání, ale v nejistém právu na užívání. Budoucí právo je nezcizitelné, když existuje osoba, která po ukončení přechodných nebo předcházejících zájmů bude mít právo na okamžitou držbu majetku.

Vested legacy. Nezcizitelné dědictví. Dědictví odkázané za podmínek existence platného nenapadnutelného práva na jeho vydání. Dědictví splatné v budoucnosti, které určité nastane, a které není podmíněno předběžnými podmínkami, je nezcizitelné, když v době smrti zůstavitele existuje osoba, která převezme dědictví až nastane čas, i když její právo může zaniknout její vlastní smrtí. Dědictví je nezcizitelné, když zůstavitel v poslední vůli odkáže dědici současný nebo budoucí převoditelný podíl. Tedy dědictví, které se vyplatí, když dosáhne dědic 21 let, je nezcizitelné, protože je nepodmíněné a nenapadnutelné a poskytuje dědici okamžitá práva na dědictví s tím, že pouze jeho užívání je odloženo.

Vested pension. Oprávněná penze, důchodový nárok. Text penzijního plánu, podle něhož má zaměstnanec práva na všechny výhody, které byly zakoupené za příspěvky zaměstnavatele do penzijního plánu, třebaže daný zaměstnanec není v čase odchodu do důchodu zaměstnán u dotyčného zaměstnavatele. Taková penze, v níž právo na výplatu penze nepropadá při ukončení pracovního poměru před odchodem zaměstnance do důchodu. *Johnson v. Johnson, 131 Ariz. 38, 638 P.2d 705, 708.* Oprávněné penzijní plány se řídí Zákonem o zajištění penze pro zaměstnance (ERISA). *Viz také Vesting.*

Vested remainder. Oprávněný nárok na budoucí držbu. *Viz Remainder.*

Vested rights. Nezadatelná práva. V ústavním právu jsou to taková práva, která natolik definitivně přirostla k osobě, že je nemůže zpochybnit nebo zrušit žádná jiná fyzická osoba, a která jsou natolik spravedlivá a správ-

ná, že je státní moc musí uznat a chránit, protože jsou sama o sobě legální a stanovená na základě tehdy platných právních norem. Jsou to taková práva, jichž nemůže být osoba zbavena, aniž by nedošlo k nespravedlnosti, nebo jinak, než přesně stanoveným postupem a v zájmu veřejného blaha. Jsou to práva, do nichž nelze zasahovat retroaktivními zákony, která by měl stát chránit a uznávat, a kterých nemůže být jednotlivec zbaven svévolně a bez nespravedlnosti. *American States Water Service Co. of California v. Johnson, 31 Cal. App.2d 606, 88 P.2d 770, 774.* Okamžité právo na současné či budoucí užívání, které není závislé na nejisté události. Úplné a suverénní právo, které je takové povahy, že osoba jej nemůže být zbavena, jestliže k tomu neudělí souhlas. Jde o právo fixní, nepopíratelné a nesporné. *State ex. rel. Milligan v. Ritter's Estate, Ind. App., 46 N.E.2d 736, 743.*

Vestigial words. Zbytková slova, fráze. Výrazy v zákonech, které se stávají zbytečnými nebo bezvýznamnými v důsledku následných pozměňujících či doplňujících zákonů, které upravují stejný předmět. Neměly by být v rozporu s novým zněním zákona. *Saltonstall v. Birtwell, 164 U.S. 54, 70, 17 S. Ct. 19, 41 L. Ed. 348.*

Vestigium. Lat. V důkazním řízení stopa, znamení, nebo otisk, které zanechal fyzický předmět.

Vesting. Právo zaměstnance na různé výhody, k nimž přispíval i zaměstnavatel (např. penze), po náležitém počtu odpracovaných let. Tato práva se řídí federálními zákony (např. ERISA). *Viz také Vested pension.*

Vesting order. V anglickém právu příkaz vydávaný nejvyšším soudem, kterým se postupovalo zákonné právo na dědictví. Podle současných zákonů mají podobné pravomoci komisaři.

Vestry. Sakristie. Kancelář u modlitebny. V církevním právu místo v kostele, kde kněží ukládají roucha. Rovněž shromáždění duchovních, církevních kurátorů a farníků (sboru starších), na němž se projednávaly církevní záležitosti, a které se obvykle konalo v kanceláři u modlitebny nebo v budově, které se říkalo vestry-hall.

Vestry-cess. Daň, která se vybírala v Irsku pro farní účely. Byla zrušena zákonem *St. 27 Vict., c. 17.*

Vestry-clerk. Jmenovaný úředník, jehož povinností bylo účastnit se schůzí vestry a pořizovat z nich zápis.

Vestry-men. Členové vestry. Jistý počet farníků volených ve velkých a početných farnostech, kteří pečovali o záležitosti farnosti. Jejich pojmenování pochází z toho, že se obvykle scházeli v sakristii.

Vestura. Sklizeň trávy nebo obilovin. Rovněž roucho. Metaforicky se tento termín uplatňuje i na držbu.

Vestura terrae. Ve starém anglickém právu sklizeň z pozemku, tj. obilí, trávy, mláží, výnosů a podobně.

Vesture. Ve starém anglickém právu výnos z pozemku. „Jakou má cenu výnos (vesture) z jednoho akru?“

Vesture of land. Termín zahrnující všechno, co roste na pozemku kromě stromů.

Veteran. Veterán, vysloužilce. Řádně demobilizovaný voják, námořník, polní vojenský medik nebo ošetřovatel (zdravotní sestra), kteří absolvovali vojenskou službu v ozbrojených silách Spojených států.

Veterans Administration. Správa pro záležitosti vojenských vysloužilců. Nezávislý federální orgán, který řídí systém sociálních výhod pro vojenské vysloužilce

a na ně odkázané osoby. K sociálním výhodám patří výplata kompenzace za invaliditu nebo úmrtí v souvislosti s vojenskou službou, důchody, vzdělávání, ručení za stavební půjčky, pohřeb včetně místa na hřbitově, pomníků, zástav a pod., jakož i rozsáhlý program zdravotní péče, včetně široce rozšířeného systému pečovatelských domů, klinik a nemocnic. V r. 1989 se přejmenovala na Department of Veteran Affairs (Ministerstvo pro záležitosti vojenských vysloužilců) a byla povýšena na úroveň úřadu, jehož šéf je členem kabinetu. *Viz také Court of Veterans Appeals.*

Veterans Appeals Court. Odvolací soud pro vysloužilce. *Viz Court of Veterans Appeals.*

Vetera statuta. Lat. Staré zákony. Říká se tak i anglickým zákonům počínaje *Magnou Chartou* až po konec panování Eduarda II. Opakem jsou „*Nova statuta*“.

Veterinarian. Zvěrolékař, veterinář. Osoba, která léčí nemoci a zranění domácích zvířat.

Vetium namium. Práv. lat. Když panský šafář zabaví někomu zvířata nebo movitý majetek a šerif požaduje vrácení těchto věcí a zvířat, avšak pán to nedovolí, může majitel zabaveného majetku požadovat satisfakci žalobou *placitum de vetito namio.*

Veto. Lat. Zakazují. Odmítnutí souhlasu vyššího úředníka výkonné moci státu, jehož souhlas je potřebný k vydání prováděcích norem k zákonu, který přijal zákonodár-
ský sbor, a vyjádření, které výkonná moc zašle zákonodár-
nému sboru, v němž uvede důvody odmítnutí. Odmí-
tnutí prezidenta nebo guvernéra podepsat zákon schvá-
lený zákonodárným sborem. V případě prezidentského
veta se návrh zákona může přesto stát zákonem, když
dvě třetiny každé z obou sněmoven kongresu přehlasu-
jí veto. Čl. I. § 7 Ústavy USA.

Veto je buď absolutní nebo podmíněné, podle účinku jeho uplatnění. Buď definitivně zamítá návrh zákona, nebo brání tomu, aby nabyl platnosti, pokud jej znovu nepřijme stanovená většina hlasů, nebo pokud nejsou splněny jiné formalities. Existuje rovněž suspenzivní veto (s odkládacím účinkem).

Line item veto. Veto na jednotlivé položky. Pravomoc guvernérů většiny amerických států vetovat jednotlivé položky rozpočtových zákonů, aniž by to mělo vliv na jejich ostatní ustanovení.

Overriding veto. Přehlasování, anulování veta. Nové přijetí zákona, který již byl vetován (vrácen nepodepsán) představitelem výkonné moci, např. gubernérem, prezidentem, atd. K tomu, aby se anulovalo veto, a aby se mohl návrh zákona stát zákonem, musí za návrh zákona přijatý Kongresem a vetovaný prezidentem hlasovat dvě třetiny členů každé z obou sněmoven Kongresu.

Pocket veto. Kapesní veto. Neschválení legislativního aktu prezidentem USA nebo gubernérem státu, v důsledku čehož se schválený návrh nemůže stát zákonem. Výkonná moc nevyjádří písemný nesouhlas (což je typická forma veta), ale k návrhu se nevyjádří až do skončení probíhajícího zasedání zákonodárného sboru, když je zasedání ukončeno před uplynutím lhůty, kterou ústava povoluje exekutivě na prozkoumání schváleného návrhu zákona. Pasivita prezidenta, který dostal k podpisu zákon schválený Kongresem, což má účinek veta. Zatímco pasivní nepodepsání zákona prezidentem ve lhůtě deseti dnů vede obvykle k tomu, že návrh se stává zákonem, jako by byl podepsán, v případě, že

je zasedání Kongresu odročeno v uvedené lhůtě deseti dnů, vede pasivita prezidenta ke „kapesnímu vetu“, protože zákon se nemůže vrátit k novému hlasování. Ústava USA, čl. I. § 7.

Veto power. Právo veta. Podmíněná pravomoc výkonné moci zabránit, aby mohl normativní akt přijatý zákonodárným sborem, který se ještě nestal zákonem, nabýt síly zákona. Fitzsimmons v. Leon, C.C.A. Puerto Rico, 141 F.2d 886, 888. Viz Veto.

Vetus jus. Lat. Starý zákon. Výraz z římského práva, kterým se někdy označuje Zákon dvanácti tabulí a někdy pouze zákon, který platil před přijetím následného zákona.

Vex. Stíhat, obtěžovat, šikanovat, pronásledovat, např. opakovanými žalobami se stejnou skutkovou podstatou.

Vexari. Lat. Být obtěžován, šikanován, pronásledován. Být stíhán, např. v zásadě *nemo debet bis vexari pro una et eadem causa* — Nikdo nesmí být stíhán za jeden a tentýž zločin dvakrát (*non bis in idem*).

Vexata quaestio. Lat. Sporná otázka. Otázka, o níž se hodně mluví, zůstává však nevyřešena. Otázka nebo problém, který byl sice vyřešen, avšak nejednoznačně, a zůstává tedy pořád sporný.

Vexation. Křivda nebo újma utrpěná v důsledku úskoků jiného.

Vexatious. Kverulantský, protivný, šikanující, zlomyslný. Bez přiměřené a důvodné příčiny či pravděpodobného důvodu.

Vexatious Actions Act. Zákon o šikanujících žalobách. Zákon z r. 1896, který zmocnil Nejvyšší soud vydat na žádost ministra spravedlnosti nařízení, že osoba, o níž se prokáže, že vede neustálé svárlivé a šikanující právní spory bez přiměřeného důvodu, nebude mít možnost dávat podnět k zahájení řízení bez povolení soudce Nejvyššího soudu, a jen když uspokojivě dokáže, že takové řízení nepředstavuje zneužití práva, a že k němu existuje důvod *prima facie*. Každé takové nařízení se publikuje v *Gazette*.

Vexatious delay or refusal to pay. Svévole odmítnutí nebo odložení platby. Výraz ze zákonů o pojišťovnictví stanovujících tresty za odmítnutí proplacení pojistného nároku pojišťovatelem. Například když pojišťovatel odmítne proplatit pojistnou částku na základě podezření, aniž by měl průkazný důkaz, který by jeho podezření podporoval, jedná se o „svévole odmítnutí platby“. *Laster v. State Farm Fire and Cas. Co.*, Mo. App., 693 S.W.2d 195, 197. Pojišťovatel má právo na poctivý odlišný názor o své odpovědnosti za pojištění a, pokud jedná v dobré víře, může napadnout faktický nebo právní aspekt záležitosti. *Camp v. John Hancock Mut. Life Ins. Co. of Boston, Mass.*, Mo. App., 165 S.W.2d 277, 283.

Vexatious proceeding. Zlomyslné řízení. Řízení zahájené šikanózně, zlomyslně a bez důvodné příčiny. *Paramount Pictures v. Blumenthal*, 256 App. Div. 756, 11 N.Y.S.2d 768, 772. Zlomyslné stíhání se vyznačuje zejména tím, že strana, která podává občanskou žalobu nejedná v *dobré víře* a chce pouze šikanovat a obtěžovat svého protivníka, nebo když nemá v úmyslu dovést žalobu do nějakého praktického konce. Takové řízení se často nazývá i „bezdůvodné a zlomyslné“ a jako takové je soud může zamítnout. Viz *Malicious prosecution*.

Vexatious refusal to pay. Svévole odmítnutí platby. Viz *Vexatious delay or refusal to pay*.

Vexed question. Sporná otázka. Nevyřešená právní otázka.

V.G. Zkratka pro „*verbi gratia*“ — například.

Via. Cesta, silnice. V kontinentálním právu cesta nebo průchodní právo. Právo procházet a přejíždět přes cizí pozemek. Služebnost zahrnující *iter* (pěšinu) a *actus* (stezku pro dobytek). Ve starém anglickém právu veřejná cesta pro pěší, koně a drožky.

Via antiqua via est tuta. Stará (vyzkoušená) cesta je bezpečná cesta.

Viability. Životaschopnost. Výraz označující schopnost nově narozeného dítěte pokračovat v nezávislé existenci. Určitá fáze vývoje zárodku, v níž může pokračovat život nenarozeného dítěte mimo dělohu za podpory přirozených či umělých systémů. Ústavnost tohoto termínu (V.A.M.S. (Mo.) 188.015) potvrdil Nejvyšší soud rozhodnutím ve věci *Planned Parenthood of Central Mo. v. Danforth*, 428 U.S. 52, 96 S. Ct. 2831, 49 L. Ed.2d 788. Pro účely zákonné úpravy umělého přerušení těhotenství je životaschopnost dosažena, když podle posudku ošetřujícího lékaře existuje přiměřeně velká pravděpodobnost, že zárodek přežije i mimo dělohu s umělou podporou či bez ní. *Colautti v. Franklin*, 439 U.S. 379, 388, 99 S. Ct. 675, 682, 58 L. Ed.2d 596. Viz také *Viable*; *Viable child*.

Viable. Životaschopný. Tento termín se používá v souvislosti s nově, zvláště předčasně narozeným dítětem, které se narodí živé a současně v takovém stadiu vývoje, který umožňuje pokračování jeho života. Viz *Viability*; *Viable child*.

Viable child. Životaschopné dítě. Nenarozené dítě schopné samostatného života mimo dělohu své matky, *Libbee v. Permanente Clinic*, 268 Or. 258, 518 P.2d 636, 637; i když jen v inkubátoru, *Sylvia v. Gobeille*, 101 R.I. 76, 220 A.2d 222, 223. Zákony upravující trestný čin zabití považují ve většině států nenarozené dítě za člověka. Např. *DiDonato v. Wirtman*, 320 N.C. 423, 358 S.E.2d, 489 a v některých státech se považuje za osobu i ve smyslu zákonů o vraždě, např. *Comm. v. Cass*, 392 Mass. 799, 467 N.E.2d 1324. Viz také *Child (Rights of unborn child)*; *Unborn child*; *Viability*; *Wrongful death statutes*.

Viae servitus. Lat. Právo průchodu přes cizí pozemek.

Viagere rente. Ve francouzském právu renta nebo annuita vyplácená do smrti rentiéra.

Viander. Ve starém anglickém právu volební komisař.

Via ordinaria; via executiva. První výraz znamená v louisianských zákonech „řádně, obvyklým způsobem“ a druhý výraz znamená „vykonavatelským, exekučním způsobem nebo v exekučním řízení“. Občanskoprávní řízení je „řádné“, když dojde k předvolání a když jsou dodrženy všechny zákonné lhůty a další požadavky. „Exekuční“ je takové řízení, při němž se ze zákona dosáhne rozhodnutí o zabavení majetku dlužníka bez jeho předvolání k soudu, nebo když věřitel získá právní titul jiným způsobem stanoveným v zákoně.

Via publica. V římském právu veřejná cesta, jejíž pozemek je společný, veřejný.

Via regia. V anglickém právu královská cesta pro všechny. Veřejná cesta, kterou povolil a chránil panovník.

Viator. Lat. V římském právu úřední posel, který byl po ruce tribunům a edilům.

Via trita est tutissima. Prošlapaná cesta je nejbezpečnější.

Vi aut clam. Lat. V římském právu „násilně nebo skrytě“.

Vi bonorum raptorum. Lat. V římském právu výraz pro násilně odcizené zboží. Název pro rozsudek praetora, kterým se poskytovala náprava za násilné odcizení majetku.

Vicar. Zástupce, náhradník. Osoba, která vykonává funkci za jinou osobu. Rovněž držitel přivlastněného nebo vyvlastněného církevního obvodu (vikář). Držitel nepřivlastněného obvodu se nazýval „*rector*“ (pastor).

Vicarage. Vikářství. V anglickém církevním právu úřad vikáře, tak jako fara je úřadem faráře. 1 Bl. Comm. 387, 388.

Vicar general. Generální vikář. Církevní úředník pomáhající arcibiskupovi vykonávat jeho úřad.

Vicarial tithes. Vikářské desátky. Odvody, které se platily vikáři.

Vicario, etc. Starodávný příkaz k propuštění uvězněného duchovního osoby na záruku, na slib atd.

Vicarious liability. Zástupná odpovědnost. Uložení odpovědnosti osobě za žalovatelné činy jiných osob, vycházející výlučně ze vztahu mezi těmito osobami. Nepřímá neboli hypotetická právní odpovědnost za činy jiných osob, např. odpovědnost zaměstnavatele za skutky jeho zaměstnanců, nebo odpovědnost zmocnitele za delikty a smlouvy jeho agenta. Viz také *Imputed negligence*; *Respondeat superior*. *Srovnej* *Strict liability*.

Vicarius apostolicus. Zástupce papeže. Církevní hodnostář, jehož prostřednictvím vykonává papež své pravomoci ve vzdálených územích, který je někdy vyslán do provincií, aby tam plnil biskupské funkce, zejména do těch krajů, kde není stálý biskup, nebo kde byla biskupské místo dlouho neobsazené, nebo do nepokřesťanštěných či kacířských zemí.

Vicarius non habet vicarium. Zástupce nemůže mít zástupce. Delegovaná moc nesmí být dále delegována.

Vice. subst. Vada, kaz, chyba, nedostatek. Neřest, nemorální zlovyk či chování, např. prostituce. V kontextu zvířat jde o selhání. V kontinentálním právu existují „*rehabitory vices*“, totiž takové nedostatky předmětu plnění při koupi, které dávají kupujícímu právo vrátit zboží a požadovat vrácení zaplacené ceny.

Vice. adj. Na místě někoho nebo předpona *vice-*. *Vice mea* = na mém místě.

Vice-admiral. Námořní důstojník hodností hned po admirálovi.

Vice-admiral of the coast. Viceadmirál pobřeží. Anglický úředník v minulosti jmenovaný admirálem, „který odpovídal za pobřeží“. Měl právo zadržovat lodi pro královskou potřebu. Tato funkce byla soudní i duchovní.

Vice-admiralty courts. Viceadmirální soudy. V anglickém právu soudy zakládané v minulosti na královských zámořských územích, které měly pravomoc rozhodovat spory z práva námořní plavby, včetně práva kořisti.

Vice-chamberlain. Vicekomoří. V historii Anglie vysoký úředník, zástupce lorda komořího, který v nepřítomnosti lorda komořího řídil úředníky královského dvora.

Vice-chancellor. Vicekancléř. Viz *Chancellor*.

Vice-comes. Bývalý titul propůjčovaný v Anglii šerifovi hrabství, když se na něj pohlíželo jako na zástupce hraběte. *Vice-comitissa.* Ve starém anglickém právu vikomtesa.

Vice-commercial agent. Titul konzulárního úředníka USA, který dočasně zastupoval obchodního zástupce v době jeho nepřítomnosti. Viz *Commercial agent*. *Vice-constable of England.* Bývalý úředník v době Eduarda IV.

Vice-consul. V konzulárních službách USA jde o konzulárního úředníka, který dočasně zastupuje nepřítomného konzula. Konzulární úředník podřízený konzulovi či generálnímu konzulovi. V mezinárodním právu se tímto termínem označuje obchodní zástupce, který vykonává funkce konzula, nebo který se stará o část jeho území. Ve starém anglickém právu měl význam zástupce hraběte (*comes*), kterému se kdysi říkalo „*consul*“, což odpovídá současnému „*vice-comes*“.

Vice-dominus episcopi. Generální vikář neboli zástupce biskupa.

Vice-gerent. Zástupce neboli náměstek.

Vice-judex. Ve starém lombardském právu zástupce soudce.

Vice-marshal. Jmenovaný úředník, který pomáhal hlavnímu královskému ceremoniáři.

Vice-President of the United States. Viceprezident USA. Titul druhé nejvyšší funkce výkonné moci USA. Kromě toho, že je předsedou Senátu, přebírá prezidentský úřad na základě článku II a na základě 20. a 25. Dodatku k Ústavě USA. K výkonným funkcím viceprezidenta patří účast na zasedání kabinetu a ze zákona vyplývající členství v Radě národní bezpečnosti, v Radě pro vnitřní záležitosti a v Řídící radě Smithsonianova Institutu. Prezident jej jmenuje místopředsedou Rady národní bezpečnosti a Rady pro vnitřní záležitosti a předsedou Komise pro kontrolu činnosti CIA v USA.

Vice-principal. Viz *Principal*.

Vice-versa. Naopak, opačně, v obráceném pořadí.

Vice crimes. Trestné činy proti morálce. Obecný, druhový termín pro takové trestné činy, jako je prostituce, hazardní hry a výroba a šíření pornografie.

Viceroy. Královský místodržící. Osoba vybavená pravomocemi zastupovat krále. Obvyklý titul guvernéra v závislých územích.

Vicinage. Sousedství, okolí, blízké obydlí. V moderním jazyce má význam okresu nebo určité oblasti, kde se koná přelíčení, kde byl spáchán zločin atd. V common law měl obviněný právo na soud s porotou sestavenou „z okolí“, což se vykládalo jako okres, kde byl spáchán zločin. *People v. Goldswor*, 39 N.Y.2d 656, 385 N.Y.S.2d 274, 350 N.E.2d 604, 606.

Vicinetum. Okolí, sousedství. Místní příslušnost.

Vicinity. Stav blízkosti. Okolní, přiléhající oblast. *Casper v. City and County of San Francisco*, 6 Cal.2d 376, 57 P.2d 920, 922. Sousedství. Z etymologického hlediska se běžně chápe jako širší prostor, než je prostor bezprostřední a přiléhající. V kontextu měst a dalších územních celků může tento pojem zahrnovat i nesousedící města.

Vicini viciniora praesumuntur scire. O lídech bydlících v sousedství se předpokládá, že znají okolí.

Viciosity propensity. Nebezpečné sklony. Sklon či tendence zvířete provést něco, co by mohlo v dané situaci ohrozit bezpečnost lidí a cizího majetku. Hartman v. Aschaffenburg, La. App., 12 So.2d 282, 286.

Vicis et venellis mundandis. Starý soudní příkaz starostovi či městskému správci udržovat ulice města v čistotě.

Vicountiel or vicontiel. To, co patří šerifovi. To, co se soudí u šerifa. Co se týče šerifských nájmu viz St. 3 & 4, c. 99 12, 13.

Vicountiel jurisdiction. Jurisdikce okresních úředníků, jako jsou šerifové, koronerové, atd.

Victim. Oběť. Osoba, která je objektem zločinu nebo deliktu, např. oběť loupeže je oloupená osoba. Osoba, u níž soud shledá pekuniární škody v důsledku trestné činnosti obviněného. Takovou osobou může být fyzická osoba, veřejná nebo soukromá korporace, stát, obchodní společnost či neregistrované sdružení. State v. Stayer, Utah, 706 P.2d 611, 613. Viz také Restitution.

Victim impact statement. Zpráva o dopadu na oběť. Zpráva, která se čte do zápisu během řízení o trestu u trestního přelíčení, v níž je soud informován o dopadu zločinu na oběť nebo její rodinu.

Victimless crimes. Trestné činy bez obětí. Trestný čin, v němž vystupuje pouze pachatel, nikoli však přímá oběť. Například nezákonné přechovávání drog.

Victualler. Hostinský. V anglickém právu osoba, která má zákonné oprávnění vést veřejný zábavní podnik. Osoba, která podává jídlo a nápoje ke konzumaci v povolném podniku.

Victus. Lat. V římském právu výživa, jídlo, požitiviny, to, co udržuje člověka při životě.

Victus, victori in expensis condemnandus est. Porážení (v právním sporu) musí zaplatit náklady vítězi. State ex rel. Macri v. City of Bremerton, 8 Wash.2d 93, 111 P.2d 612, 620.

Vidame. Ve francouzském feudálním právu šlo o úředníka, který zastupoval biskupa. Během doby pozvedli tito církevní hodnostáři svůj úřad na úroveň feudální šlechty, např. *vidame* de Chartres, Rheims atd., přičemž název svého úřadu odvozovali stále od sídla biskupa, kterého zastupovali, třebaže pozemky, které z tohoto titulu drželi, se mohly nacházet i jinde.

Vide. Lat. Viz (jako odvolávka). *Vide ante* a *vide supra* znamená viz výše a *vide post* nebo *vide infra* znamená viz níže.

Videbis ea saepe committi quae saepe vindicantur. Často uvidíte páchat ty věci, které se často trestají.

Videlicet. Lat. To jest, jmenovitě. Výrazy „to jest“, „a sice“, „jmenovitě“ se v odborné právní terminologii nazývají „*videlicet*“ nebo „*scilicet*“. Když tyto výrazy předcházejí nějaké skutečnosti v žalobách, v právní terminologii se tomu říká, že spadají pod *videlicet*. *Videlicet* se používají ke konkretizaci toho, co bylo řečeno obecně, k vysvětlení toho, co je pochybné či nejasné. Obvykle se používají ke konkretizaci času, místa a způsobu.

Videtur qui surdus et mutus ne potest faire alienationem. Zdá se, že hluchý a němý se nemohou zneprátnit.

Vidimus. Viz Inspeximus.

Vidua regis. Lat. Ve starém anglickém právu vdova po králi. Nesměla se podruhé vdát bez povolení krále, své věno dostávala rovněž od krále a král jí byl patronem a ochráncem.

Viduitatis professio. Lat. Slavnostní řádový slib svobodné a neposkvrněné ženy.

Viduity. Vdovství.

Vie. Fr. Život. Objevuje se ve výrazech *cestui que vie, pur autre vie* atd.

Vi et armis. Lat. Silou a zbraněmi. Viz Trespass.

View. V common law právo výhledu. Výhled z okna domu. Druh městské služebnosti, která zakazuje bránění ve výhledu. Prohlídka. Výjezd soudního tribunálu k objektu, který nemůže být předložen u soudu kvůli tomu, že se jedná o nemovitost, nebo je jeho přemístování nevhodné. Conner v. Parker, Tex. Civ. App., 181 S.W.2d 873, 874. Inspekce sporného majetku, místa činu, místa nehody atd. porotou. Inspekce vyšetřujícím tribunálem, což je druhem věcného důkazu. Vhodný postup při provádění prohlídek upravují zákony jednotlivých států Unie. V common law a dnes obecně v občanskoprávních věcech se přítomnost předsedy senátu při prohlídce nevyžaduje. Obvyklejší je, že na místo zavedou porotu osoby k tomu účelu výslovně jmenované. Přítomnost stran a jejich právních zástupců při prohlídce je obecně povolena, i když podléhá schválení soudce. V trestních věcech zákony stanoví právo obviněného na přítomnost soudce a na vlastní účast na prohlídce. Viz také Inspection; Plain view doctrine; Viewers.

View and delivery. Prohlídka a vydání. Ve starém anglickém právu se říkalo, že když se právo společného užívání nevztahovalo na celý pozemek, ale jen na vhodná místa, které čas od času určoval majitel pozemku nebo jeho správce, bylo toto právo uplatnitelné až poté, co „si pán pozemek prohlédne a vydá“.

View, demand of. Požadavek prohlédnout si, vidět. V common law měl v soudních sporech o nemovitost obviněný právo žádat „prohlídku“, tj. dát si ukázat dotyčnou věc, aby ji mohl identifikovat a zhodnotit další okolnosti. Jestliže byla vznesena žaloba proti držiteli a ten nevěděl, o který pozemek žalobce žádá, mohl požadovat, aby mu dotyčný pozemek ukázali. Viz také View.

Viewers. Obhlížitelé, inspektoři. Osoby jmenované soudem k tomu, aby prošetřili určité záležitosti, nebo určitou lokalitu (např. navrhované staveniště nové cesty) a předložili soudu výsledek svého šetření i se svým stanoviskem.

View of an inquest. Prohlídka vyšetřované věci. Prohlídka nebo inspekce provedená porotou, svolanou k vyšetřování místa nebo majetku, jehož se vyšetřování týká.

View of frank-pledge. Prošetření slibu vzájemného ručení. Ve starém anglickém právu prošetření, zda všichni plnoprávní občané nad 12 let odpřísáhli věrnost.

Vif-gage. Práv. fr. Ve starém anglickém právu *vivum vadium* (živá zástava), na rozdíl od *mort-gage* (mrtvá zástava, hypotéka). Nemovitost zastavená jako zajištění dluhu, přičemž dluh se uspokojoval z nájmu a výnosů.

Vigil. V církevním právu předvečer (církevního) svátku.

Vigilance. Bdělost, ostražitost, příslušný stupeň aktivity a pohotovosti při ochraně práv před jejich porušením, odhalování příležitostí pro vynucení oprávněných nároků a požadavků. Opakem je *laches* (nedbalost, proměškání). Wynne v. Conrad, 220 N.C. 355, 17 S.E.2d 514, 518.

Vigilant. Bdělý, ostražitý, připravený odhalit a předejít nebezpečí nebo připravený zajistit bezpečnost; obezřelý; opatrný. City Ice & Fuel Co. v. Center, 54 Ohio App. 116, 6 N.E.2d 580, 583, 7 O.O. 434.

Vigilantibus et non dormientibus jura subveniunt. Zákony pomáhají ostražitým a ne těm, kdo svých práv nedbají.

Vigor. Lat. Síla, platnost. *Proprio vigore* = vlastní silou (mocí).

Viis et modis. Lat. V církevním právu úřední doručení soudního příkazu nebo obsílky *viis et modis*, tj. takové, která „každopádně“ bude mít vliv na stranu, která se seznámí s jejím obsahem.

Vill. V starém anglickém právu se tento výraz používal k označení celků, do nichž byly rozděleny stovky (domácnosti). Významově rovněž označuje i město.

Villa est ex pluribus mansionibus vicinata, et colata ex pluribus vicinis, et sub appellatione villarum continentur burgi et civitates. Město je sousedství mnoha domů, shromáždění mnoha sousedů a pod názvem „město“ jsou obsažena města a obce.

Village. Vesnice. V tradičním významu označovalo toto slovo oblast s jistými atributy pospolitosti. Nejde o odborný termín s typickým významem, ale používá se obecně k označení pospolitosti lidí, základní jednotky lidí žijících a pracujících v jednom místě, skupiny obyvatel. Union Sav.Bank of Patchogue v. Saxon, 118 U.S. App. D. C. 296, 335 F.2d 718, 721. Tímto termínem se označuje malé shromáždění obytných i neobytných budov, bez ohledu na to, zda jsou rozmístěny do pravidelných ulic nebo uliček. State on Information of Eagleton v. Champ, Mo., 393 S.W.2d 516, 524.

V některých státech Unie označují tímto termínem municipální sdružení s menším počtem obyvatel a s jednodušší formou správy než mají města. Svým významem odpovídá termínům „towns“ a „boroughs“, které se používají v jiných státech.

Villain. Ničema, darebák, lotr. Potupný přídomek zahrnující v sobě velkou mravní zkaženost. Ekvivalentem jsou „knave“ (lump, padouch, sketa), „rascal“ (neřád, dareba) a „scoundrel“ (bídák, mizera). Toto slovo je urážkou a nactiutrháním.

Villanis regis subtractis reduendis. At' jsou navrácení unesení nevolníci. Ve starém anglickém právu příkaz, který ukládal vrácení královských nevolníků, kteří byli uneseni z panství, kam patřili.

Villanum servitium. Ve starém anglickém právu městská služebnost.

Villa regia. lat. V saském právu královská rezidence.

Villein. Nevolník. Ve feudálním právu šlo o osobu „připoutanou“ k panství, která se v podstatě nacházela v otroctví, a která vykonávala otročskou práci na panství a v mnoha ohledech byla součástí majetku pána.

Villein in gross. Ve feudálním právu nevolník „připoutaný“ k osobě pána, kterého bylo možno převádět listinou na jiné vlastníky. 2 Bl. Comm. 93

Villein regardant. Ve feudálním právu nevolník (vazal) „připoutaný“ k panství.

Villein services. Nevolnické služebnosti. Ve feudálním právu práce, které vykonávali nevolníci. Neomezovaly se ovšem výlučně jen na nevolníky a mohli je vykonávat i svobodní občané, aniž by to mělo vliv na jejich postavení.

Villein socage. Lenní povinnost. Ve feudálním a starém anglickém právu šlo o druh lenní služebnosti zcela konkrétní podřadné povahy, tj. takové, které nebyly vhodné pro svobodné a účtyhodné občany. Těmto povinnostem se říkalo „privileged villeinage“ (výsadní nevolnictví), aby se odlišily od „pure villeinage“ (čistého nevolnictví) při kterém nebyly služebnosti určité, nicméně leník byl povinen udělat všechno, co se mu nařídilo. 2 Bl. Comm. 61.

Villenage. Nevolnictví. Ve feudálním právu poddanské postavení osob, které byly součástí pozemku. Poddaný byl povinen vykonávat všechny služby podle nařízení svého pána, které byly vhodné pro poddané nevolníky. Viz *Villein*.

Pure villenage. Čisté nevolnictví. Postavení nevolníka s povinností dělat všechno, co se mu nařídí. Večer nevěděl, co bude dělat druhý den, a byl vždy povinován neurčitou službou.

Villenous judgment. Rozsudek o nevolnictví. Rozsudek, který osobu zbavoval *libera lex*, zakázal jí vystupovat jako porotce nebo jako svědek, byl jí doživotně zbaven veškerý movitý i nemovitý majetek, její pozemky byly dány do obecného užívání, její dům byl zbourán, její stromy vyvráceny z kořenů a její tělo vsazeno do vězení. Tato forma rozsudku již zastarala. 4 Bl. Comm. 136.

Vim vi repellere licet, modo fiat moderamine inculpatae tutelae, non ad sumendam vindictam, sed ad propulsandam injuriam. Je povoleno odrazit sílu silou, za podmínky, že se tak stane při obraně, umírněně a bezúhonně, s cílem odvrátit újmu, a nikoli s cílem pomstít se.

Vinagium. Výplata určitého množství vína namísto renty za vinohrad.

Vinculación. V španělském právu dědictví.

Vinculo. V španělském právu manželský svazek.

Vinculo matrimonii. Viz A vinculo matrimonii; Divorce.

Vinculum juris. V římském právu je právní závazek definován jako *vinculum juris*, tj. když je podle zákona jedna osoba zavázána druhé.

Vindex. Lat. V římském právu obhájce.

Vindicare. Lat. V římském právu nárokovat, požadovat, prosazovat právo na věc, osobovat si.

Vindicare. Očistit z podezření nebo obvinění.

Vindicatio. Lat. V římském právu nárokování věci jako vlastní, prosazování práva nebo vlastnického titulu na věc.

Vindictory parts of laws. Trestající části zákonů. Sankce, kde je uvedeno, jaký trest bude uložen tomu, kdo spáchá trestný čin, nebo kdo nesplní či zanedbá svou povinnost.

Vindicta. V římském právu hůl nebo prut. Během času se začaly podle tohoto nástroje rozeznávat různé právní úkony, např. jeden ze tří starodávných způsobů propuštění otroka na svobodu se nazýval *vindicta*.

- Vindictive damages.** Trestající náhrada škody. Viz Damages.
- Vintner.** Ten, kdo prodává víno. Úmluva o prodeji vína, která zakazovala osobě prodávající víno, aby se opíjela.
- Viol.** Fr. Ve francouzském právu znásilnění.
- Violation.** Křivda, porušení práva, povinnosti nebo zákona. Přestupek. Akt porušení, pošlapání či přestoupení zákona. Rabon v. South Carolina State Highway Dept., 258 S.C. 154, 187 S.E.2d 652, 654. Podle klasifikace Modelového trestního zákoníku nejsou přestupky proti veřejnému zájmu zločinem. M.P.C. 1.04(5).
- Violence.** Násilí. Nezákonné či neomluvitelné použití síly, obvykle doprovázené výbuchem zlosti. People v. McIlvain, 55 Cal. App.2d 322, 130 P.2d 131, 134. Nezákonně uplatněná fyzická síla, zneužití síly, síla použitá proti právu, proti zákonům a svobodě. Anderson—Benev Bldg. Co. v. Lowry, Tex. Civ. App., 143 S.W.2d 401, 403. Použití fyzické síly s cílem způsobit zranění či škodu. Viz např. Assault. Násilí v pracovních sporech se neomezuje jen na fyzický kontakt, ale může zahrnovat i obsazení továrny s klamnými transparenty, falešnými prohlášeními, klamavou publicitou a zastřenými slovy nebo fyzickými hrozbami. Esco Operating Corporation v. Kaplan, 144 Misc. 646, 258 N.Y.S. 303.
- Violent.** Násilný. Skutky charakterizované fyzickou silou, zejména extrémní a náhlou nebo neoprávněnou či nepřiměřenou silou. Prudký, např. prudká bouře nebo vítr. Divoký útok v důsledku duševní poruchy. Divoký, např. výčitky doprovázené silou. Nespontánní, nepřírozený, jako např. násilná smrt z neočekávané a nepřírozené příčiny.
- Violenta praesumptio aliquando est plena probatio.** Unáhlená presumpce je někdy dostatečným důkazem.
- Violent death.** Násilná, nepřírozená smrt. Smrt způsobená vnějšími vlivy, na rozdíl od přirozené smrti, způsobené například nemocí nebo ztrátou životních sil. V rámci pojištění proti nehodám je smrt „násilná“, jestliže je výsledkem vnějšího vlivu a není součástí přirozeného běhu věci. Viz např. Murder.
- Violently.** Násilně. S použitím síly. Termín se používá při obžalobách za některé zločiny.
- Violent offenses.** Násilné trestné činy. Zločiny charakterizované extrémní fyzickou silou, jako je vražda, znásilnění a ublížení na zdraví s použitím nebezpečné zbraně.
- Viperina est expositio quae corrodit viscera textus.** Jedovatý výklad ničí jádro textu.
- Vir.** Lat. Muž. V latinských právních větech a zásadách anglického práva znamená tento termín obecně „manžel“ a výraz „vir et uxor“ odpovídá v právníkém francouzštině významu manžel a manželka.
- Vires.** Lat. (mn. číslo od „vis“). Síly, pravomoci, schopnosti. Viz Ultra (Ultra vires).
- Vires acquirit eundo.** Pokračováním nabývá síly.
- Vir et uxor consentur in lege una persona.** Manžele a manželku považuje zákon za jednu osobu.
- Vir et uxor sunt quasi persona, quia caro et sanguis unus; res licet sit propria uxoris, vir tamen ejus custos, cum sit caput mulieris.** Manžel a manželka jsou jedna osoba, protože jsou jedno maso

- a krev; i když majetek patří manželce, spravuje jej manžel, protože on je hlavou manželky.
- Virga.** Ve starém anglickém právu hůl nebo berla jako odznak úřadu.
- Virgata.** Čtvrtina akru půdy. Rovněž čtvrtina lánu.
- Virgata regia.** Ve starém anglickém právu území královského majetku, v němž měl jurisdikci nejvyšší královský hofmistr.
- Virgate.** Plošná míra.
- Virga terrae (or virgata terrae).** Plošná míra ve starém anglickém právu. V některých zemích představovala 20, v jiných 24, v dalších 30 a v ještě dalších 40 akrů.
- Virge, tenant by.** Držitel podle berle. Druh nájemce statku.
- Virgo intacta.** Lat. Nedotčená panna.
- Viridario eligendo.** Příkaz vybrat správce královských lesů.
- Virilia.** Mužské orgány. Jejich uřezání bylo v common law zločinem, i když s tím postižená strana souhlasila.
- Vir militans deo non implicetur secularibus negotiis.** Muž bojující za Boha se nesmí zabývat světskými věcmi.
- Virtual representation, doctrine of.** Doktrína efektivního zastupování. Když je zainteresovaných stran více a předmět právního sporu patří všem z nich, může jeden z nich podat žalobu jménem svým i druhých. Padway v. Pacific Mut. Life Ins. Co. of California, D. C. Wis., 42 F. Supp. 569, 576. Podle současného procesního práva se takové žalobě říká skupinová. Viz Class or representative action.
- Virtue of office.** Z moci úřadu. Úkon z moci úřední je takový, který sice spadá do pravomoci daného úředníka, avšak ten ji uplatňuje nesprávně, nebo zneužívá důvěru, kterou v něj vkládá zákon. Maryland Cas. Co. v. McCormack, Ky., 488 S.W.2d 347, 349. Viz Color of law.
- Virtute cujus.** Lat. Následkem čeho. Šlo o součást obhajoby, kterou se ospravedlňoval vstup na pozemek, a v níž žalovaná strana tvrdila, že ke vstupu došlo na základě příkazu oprávněné osoby.
- Virtute officii.** Lat. Z moci svého úřadu. Z pravomoci, která mu byla svěřena jako držiteli určité funkce. Úřední osoba jedná „virtute officii“, když jedná podle pravomoci, které jí byly svěřeny jako držiteli určitého úřadu. Aldridge v. Wooten, 68 Ga. App. 887, 24 S.E.2d 700, 701. Když jednání sice spadá do pravomoci úředníka, při jejich uplatňování je však používá nesprávně, nebo zneužívá důvěru, kterou v něj vkládá zákon. Na rozdíl od toho jsou „colore officii“ takové úkony, které úřední osoba nemá pravomoc provádět. State v. Roy, 41 N.M. 308, 68 P.2d 162, 165; Yuma County v. Wisener, 45 Ariz 475, 46 P.2d 115, 118.
- Vis.** Lat. Síla. Jakákoli síla nebo násilí uplatňované na osobu a majetek. Plurál je vires (v.t.).
- Visa.** Vízum. Úřední záznam v pase o tom, že pas byl prohlédnut a že držitel se povoluje vstup, nebo pokračování v cestě. Uznání platnosti pasu zemí, do níž chce držitel pasu cestovat. U.S. v. Vargas, D.C. N.Y., 380 F. Supp. 1162, 1168. Pro vstup cizinců na území USA se obvykle vyžadují víza. Srovnej 8 U.S.C.A. §§ 1181, 1184. Viz také Alien; Passport.

- Vis ablativa.** V římském právu ablační síla (síla, která něco odstraňuje). Síla vyvinutá k odcizení cizí věci.
- Vis armata.** Ozbrojená síla. Síla s použitím zbraní.
- Vis a vis.** Tváří v tvář. Jedna ze dvou osob nebo věcí, které stojí proti sobě, nebo které jsou ve vzájemném vztahu.
- Vis clandestina.** Tajná síla. Ve starém anglickém právu utajovaná síla, např. síla používaná v noci.
- Vis compulsiva.** Donucovací síla. V římském a starém anglickém právu síla k donucení jiné osoby, aby provedla něco proti své vůli, síla s použitím hrozeb nebo zastrasování.
- Viscount.** Vikomt. Titul anglické šlechty, následující po hraběti. Starý titul šerifa.
- Vis divina.** V římském právu nadlidská síla, vyšší moc.
- Visé.** Viz Visa.
- Vis expulsiva.** Vyhánějící síla. V římském právu síla použitá na vyhnání někoho nebo na zbavení někoho držby. Bracton jí dává do protikladu s „vis simplex“ a rozděluje ji na vyhánějící sílu se zbraní a vyhánějící sílu beze zbraně.
- Vis exturbativa.** Vypuzující síla. V římském právu síla použitá k vypuzení jiné osoby. Síla mezi dvěma nárokovateli majetku, z nichž jeden se snaží vypudit druhého.
- Vis fluminis.** Síla proudu. V římském právu síla řeky, síla toku, vodní energie.
- Visible.** Viditelný, postřehnutelný, patrný, rozeznatelný, zjevný, zřetelný, evidentní, neskrývaný, nápadný.
- Visible means of support.** Zřejmé prostředky obživy. Termín používaný v zákonech o tuláctví a potulce k označení osoby, která si zjevně nevydělavá na své živobytí, třebaže je práce schopná.
- Vis impressa.** Původní akt síly, z něhož vyplývá poškození, na rozdíl od „vis proxima“ (bezprostřední síla), neboli bezprostřední příčina poškození.
- Vis inermis.** Neozbrojená síla, opakem je „vis armata“.
- Vis injuriosa.** Ve starém anglickém právu síla použitá v rozporu s právem, jinak se jí říká také „illicita“.
- Vis inquietativa.** Rušící síla. Bracton jí definuje jako sílu, která neumožňuje jiné osobě, aby užívala svůj majetek pokojně a v míru.
- Visit.** Návštěva, prohlídka. V mezinárodním právu jde o právo křižníku nebo válečné lodi zastavit na otevřeném moři plavidlo plující pod jinou vlajkou a vyslat na ni důstojníka, který zjistí, zda je její původ takový jako její vlajka. Je uplatnitelné jen v situaci, když existují podezřelé okolnosti, např. podezření, že loď má pirátský charakter.
- Visitation.** Vizitace, inspekce, usměrňování, regulace. Bank of America Nat. Trust & Savings Ass'n v. Douglas, 70 App. D.C. 221, 105 F.2d 100, 105. V rodinném právu jde o právo na styk s dítětem pro rodiče, který nepečuje o dítě. Nepečující rodič během návštěvy odpovídá za péči o dítě. Návštěva a opatrování jsou dvě různé věci, protože nepečující rodič a dítě nežijí spolu v jedné rodině. Westrate v. Westrate, App., 124 Wis.2d 244, 369 N.W.2d 165, 168. Viz rovněž Visitation rights. V Anglii i ve významu práva šetření a napravování nenáležitých aktivit korporací. Viz také Visitor.
- Visitation books.** Erbovní knihy. Ve starém anglickém právu knihy vedené heroldy při slavnostních a pravidelných královských vizitacích po zemi, v nichž vedli záznamy o rodinách a jejich postavení, registrovali odpřísáhnutá manželství a potomky. Byly uznávaným pramenem a důkazem rodokmenu.
- Visitation rights.** Právo návštěv. Povolení soudu, že nepečující rodič může navštěvovat po rozvodu své dítě nebo děti. V mnoha státech označuje i právo na návštěvy pro prarodiče. Viz také Visitation.
- Visitor.** Návštěvník. Osoba přicházející navštívit určitou osobu nebo místo. Viz Business.
- Visitor of manners.** Úřad inspektora lesů.
- Vis laica.** Laická moc. Ve starém anglickém právu světská moc, ozbrojená síla, která se použila na ovládnutí kostela.
- Vis legibus est inimica.** Násilí nepřeje zákonům.
- Vis licita.** Ve starém anglickém právu zákonná, ve shodě s právem použitá síla.
- Vis major.** Vyšší moc. Neodolatelná síla. Ztráta, způsobená bezprostředním působením přírody bez přispění člověka, které se nedalo zabránit péčí, opatrností a přičinlivostí. National Carbon Co. v. Bankers Mortg. Co. of Topeka, C.C.A. Kan., 77 F.2d 614, 617. Přirozená a nevyhnutelná nezbytnost, která je plně mimo lidskou kontrolu, k níž dochází nezávisle na aktivitě či pasivitě člověka. V občanském právu se tento termín někdy používá jako synonymum s „vis divina“ a „act of God“. Viz Act of God.
- Visne.** Práv. fr. Okolí, sousedství. Území, z něhož byli v common law vybíráni porotci.
- Vis perturbativa.** Vychylující, rozrušující síla. Ve starém anglickém právu síla použitá mezi dvěma stranami vedoucími spor o majetek.
- Vis proxima.** Bezprostřední síla. Viz Vis impressa.
- Vis simplex.** Ve starém anglickém právu, prostá či pouhá síla.
- V.I.S.T.A.** Volunteers in Service to America. Program vysílání odborníků do zaostalých oblastí. (Domácí mírové sbory).
- Visus.** Lat. Podle staré anglické praxe prohlídka, inspekce osoby nebo místa.
- Vital statistics.** Matrika. Veřejná evidence, kterou vedou federální, státní a městské orgány o narozených osobách, uzavřených manželstvích, úmrtích, nemocích a pod. Viz Federální pravidla vedení evidence 803. Viz rovněž Census.
- Vitiate.** Zrušit, učinit neplatným, zkazit. Anulovat úplně nebo částečně právní účinnost či závaznou sílu zákona nebo listiny, např. když se řekne, že podvod činí smlouvu neplatnou.
- Vitigate.** Vést malicherný, kverulantský právní spor vyvolaný pouze hašteřivostí, dopouštět se sudičství.
- Vitium clericici.** Ve starém anglickém právu úřední omyl, omyl úředníka.
- Vitium clericici nocere non debet.** Omyl úředníka nesmí škodit.
- Vitium est quod fugi debet, nisi, rationem non invenias, mox legem sine ratione esse clames.** Když nemůžete odhalit smysl, nemůžete okamžitě tvrdit, že zákon nemá smysl; jde o chybu, které byste se měli vyhnout.

Vitiū scriptoris. Ve starém anglickém právu chyba nebo omyl zapisovatele nebo opisovatele, administrativní chyba.

Vitreous. Skelný, sklovitý. Skládající se ze skla nebo připomínající sklo.

Vitricus. Lat. V římském právu nevlastní otec, druhý manžel matky.

Viva aqua. Lat. Živá voda. V římském právu tekoucí voda, voda, která vyvěrá z pramene nebo zřídla.

Viva pecunia. Lat. Živé peníze. Dobytek, který toto jméno dostal v anglosaském právu proto, že se vyplácel namísto peněz.

Vivarium. Lat. V římském právu ohrazené místo, kde žijí nedomestikovaná zvířata. Obora.

Vivary. V anglickém právu místo, kde se chovají nedomestikovaná zvířata a ryby; rybník.

Viva voce. Lat. Živým hlasem, ústně. Při výslechu svědka znamená tento výraz totéž co „ústně“. Používá se k odlišení od výpovědi formou místopřísežných prohlášení. V kontextu hlasování označuje ústní hlasování, na rozdíl od hlasování písemného, na lístcích.

Vivum vadium. Živá zástava. Viz Vadium.

Vix ulla lex fieri potest quae omnibus commodat, sed si majori parti prospiciat, utilis est. Těžko lze vytvořit zákon, který by se dal uplatnit na všechno, když však pokrývá většinu situací, je upotřebitelný.

Viz. Zkratka pro *videlicet*. To jest, jmenovitě.

Vocabula artis. Lat. Vědecké termíny, vědecká terminologie.

Vocabula artium explicanda sunt secundum definitiones prudentum. Odborné (vědecké) termíny se mají vysvětlovat podle definic vzdělaných a učených (osob v této vědě).

Vocare ad curiam. Ve feudálním právu předvolat k soudu.

Vocatio in jus. Lat. Předvolání k soudu. V římském právu (podle *legis actiones*) věřitel ústně vyzval svého dlužníka, aby s ním šel k praetorovi, který vyřeší jejich spor slovy: „*In jus eamus; in jus te voco*“. Tomu se říkalo „*vocatio in jus*“.

Vocation. Povolání. Odbornost. Činnost, v níž osoba stráví většinu svého času a která jí živí. *Employers' Liability Assur. Corporation v. Accident & Casualty Ins. Co. of Winterthur, Switzerland, C.C.A. Ohio, 134 F.2d 566, 568. Viz také Occupation; Profession.*

Vociferatio. Lat. Ve starém anglickém právu volání, křik; pronásledování zločince křikem.

Vociferous. Hlučný, halasný, hlasitě volající.

Voco. Lat. V kontinentálním právu a ve starém anglickém právu volám, předvolávám. *In jus voco te* = volám tě k soudu, předvolávám tě před praetora. Formulace, kterou se kdysi zahajoval soudní spor v římském právu.

Voice exemplars. Ukázky hlasu. Jde o druh zkoušky, při níž se hlas určité osoby porovnává s hlasem, který svědek slyšel při nějaké příležitosti. Při přelíčení se používá jako druh znalecké zkoušky a exaktního důkazu. Příkaz, aby obžalovaný v trestní věci poskytl ukázku svého hlasu, není v rozporu s jeho právem neobviňovat sama sebe. *U.S. v. Dionisio, 410 U.S. 1, 93 S. Ct. 764, 35 L. Ed.2d 67.* Zatímco v minulosti nebyl hlasový záznam

přípustný u soudu jako důkaz, v posledních letech se směřuje k jeho povolení za určitých přesně stanovených podmínek. *United States v. Baller, C.A.W. Va., 519 F.2d 463. Viz Federální pravidla důkazního řízení 901 (Fed. Evid. R.). Viz také Spectrograph; Voiceprint.*

Voice identification. Identifikace hlasu. Při výpovědi může svědek dosvědčit, že slyšel hlas nějaké osoby, jestliže ho poznal. *Viz Fed. prav. důkazního řízení 901(5) (Fed. Evid. R.). Viz také Spectrograph; Voiceprint.*

Voiceprint. Hlasový záznam. Zařízení, kterému se říká spektroskop, které produkuje „otisk“ hlasu, který se pak porovnává se skutečným hlasem nějaké osoby, s cílem zjistit, zda tato osoba vyslovila dotyčná slova. Používá se při identifikaci hlasů u přelíčení. *Com. v. Lykus, 367 Mass. 191, 327 N.E.2d 671. Viz Spectrograph; Voice exemplars.*

Void. Neplatný, neúčinný, marný, neužitečný, nemající právní sílu nebo účinek, právně nezpůsobilý podpořit nějaký zamýšlený účel. *Hardison v. Gledhill, 72 Ga. App. 432, 33 S.E.2d 921, 924.* Listina nebo transakce, která je neúčinná a nemá tudíž žádnou právní sílu nebo účinek a nic to nemůže změnit. *In re Oliver, Bkrcty. Minn., 38 B.R. 245, 248.* Mezi slovy „void“ (neplatný) a „voidable“ (zrušitelný) je rozdíl: *void* v přísném slova smyslu znamená, že listina či transakce je neplatná a marná natolik, že to nelze ničím odstranit, a stav zrušitelnosti (*voidable*) nastává, když je možno nedostatek nebo vadu odstranit nějakým úkonem nebo souhlasem osoby, která toho využije. Termín „void“ v kontextu převodů a dalších smluv se ovšem nepoužíval vždy přesně a neomezoval se jen na jeho konkrétní a úzce vymezený význam tak, aby se odlišil od výrazu „voidable“, který dokonce právníci a právní teoretikové používají v kontextu neplatných a právně nezávazných smluv. Rozlišení termínů „void“ a „voidable“ v souvislosti se smlouvami má ovšem často veliký praktický význam a tam, kde se vyžaduje absolutně precizní odborná terminologie, lze výraz „void“ korektně použít jen na ty smlouvy, které nemají žádný právní účinek, jako je nulitní smlouva, nebo smlouva, která se nedá potvrdit či ratifikovat. Slovo „void“ v úzkém slova smyslu znamená něco, co nemá žádnou právní sílu a účinek, nelze to zákonně vynutit, nemá to závaznou právní sílu. Často se ovšem toto slovo používá a vykládá v širším významu slova „voidable“. Termín „void“, tak jak se vyskytuje v zákonech, má význam „naprosto neplatný“, ale i význam „voidable“ (zrušitelný) a v mnoha případech se musí advokáti a soudy uchýlit k pravidlům výkladu, aby určili, co bylo záměrem zákonodárce. Smlouva nebo listina, která není sama o sobě protiprávní ani proti veřejnému zájmu, ale kterou přesto zákon prohlašuje za neplatnou, protože chce chránit některou stranu, či skupinu stran, je jen zrušitelná (*voidable*). *Srovnej Voidable.*

Void ab initio. Neplatný od (samého) počátku. Smlouva je nulitní od počátku, jestliže je v přímém rozporu se zákony nebo veřejným zájmem, což je rozdíl proti smlouvě, která je pouze zrušitelná, podle toho, jak se rozhodne jedna ze stran. *Viz také Void contract; Void marriage.*

Voidable. Zrušitelný. To, čemu se lze vyhnout, co lze prohlásit za neplatné. Nejde o absolutní neplatnost či neplatnost samu o sobě. Zahrnuje právo platný akt, který nemusí být proveden a nikoli právně neplatný akt, který může být ratifikován. *United States v. Price, D.C. Iowa, 514 F. Supp. 477, 480. Viz také Voidable contract. Srovnej Void.*

Voidable contract. Zrušitelná smlouva. Smlouva, která je platná, ale kterou lze právoplatně zrušit podle přání některé ze stran. Smlouva, která je neplatná, co se týče strany, která nepostupovala v souladu s právem, ale která není neplatná, co se týče poškozené strany, ledaže by tato strana s ní tak zacházela. *Depner v. Joseph Zukin Blouses, 13 Cal. App.2d 124, 56 P.2d 574, 575.* Smlouva, kterou jedna ze stran může zrušit, protože jí vzniklo právo od ní odstoupit v důsledku nějaké vady nebo nezákonnosti (např. podvodu nebo nezpůsobilosti). *Viz také Void contract.* Zrušitelná smlouva je taková, při níž je jedna nebo více stran oprávněna buď se vyhnout právním vztahům, které smlouva založila, nebo smlouvu schválit (ratifikovat), a tím se vzdát práva na její zrušení. *Restatements, Second, Contracts § 7.*

Voidable judgment. Zrušitelný rozsudek. Rozsudek, který je zjevně platný, ale který v určitém materiálním ohledu postrádá pravdivosti. *City of Lufkin v. McVicker, Tex. Civ. App., 510 S.W.2d 141, 144.* Rozsudek, který vydá soud s příslušnou jurisdikcí, ale který je vydán chybně a proti pravidlům. *Easterline v. Bean, 121 Tex. 327, 49 S.W.2d 427, 429. Viz také Void judgment.*

Voidable marriage. Zrušitelné manželství. Manželství, které je platné při jeho uzavření, a které takovým zůstane až do doby, kdy se jedna ze stran domůže pravomocného rozsudku, kterým se manželský vztah zruší. *Darling v. Darling, 44 Ohio App.2d 5, 335 N.E.2d 708, 710, 73 O.O.2d 5.* Hlavní rozdíl mezi neplatným a zrušitelným manželstvím spočívá v tom, že neplatné manželství je závazné až do doby, kdy je příslušný soud neuzná a prohlásí za neplatné, zatímco neplatné manželství takový rozsudek nevyžaduje, protože strany původně nemohly ani vstoupit do právoplatného manželského vztahu. *Broadus v. Broadus Ala. Civ. App., 361 So.2d 582, 584. Viz také Void marriage.*

Voidable preference. Zrušitelný přednostní nárok. Podle zákona o bankrotu dochází ke zrušitelnému přednostnímu nároku tehdy, když nesolventní osoba převádí jmění, čehož výsledkem je, že jeden věřitel dostane větší procentuální podíl své půjčky než jiný věřitel ze stejné skupiny. Preferenci, kterou poskytne zbankrotovaný subjekt jednomu věřiteli na úkor jiného věřitele, a která se obvykle projeví platbou ještě před vyhlášením bankrotu, může konkursní správce zrušit.

Void contract. Neplatná smlouva. Smlouva, která podle zákona neexistuje. Rovněž smlouva, která nemá právní sílu ani závazný účinek. Tento termín znamená, že strany uzavřely smlouvu, avšak právně žádná smlouva nevznikla, protože chyběla některá z jejích podstatných náležitostí, a taková smlouva tudíž nezakládá zákonná práva a každá se smluvních stran ji může podle libosti co do jejího plnění ignorovat. *Griffin v. Smith, C.C.A. Ind., 101 F.2d 348, 350. Viz také Voidable contract.*

Void for vagueness doctrine. Doktrína neplatnosti z důvodu nejednoznačnosti. Zákon, který je při přijetí natolik mlhavý, že rozumně uvažující osoba z něj nevyčte, co zamýšlí přikazovat nebo zakazovat. Zákon, který je neplatný, protože je v rozporu se zákonným postupem. Podle této doktríny nelze uplatnit trestní odpovědnost, když osoba nemůže přiměřeně pochopit, že její jednání je zakázáno. *U.S. v. National Dairy Products Corp., Mo., 83 S. Ct. 594, 598, 372 U.S. 29, 91 L. Ed.2d 561.* Rovněž První dodatek k ústavě USA vyžaduje jednoznačnost v zájmu toho, aby nebyla potlačována ústavně chráněná svoboda projevu.

Void judgment. Neplatný rozsudek. Rozsudek, který nemá právní sílu ani účinek. Neplatnost může kdykoli a kdekoli, přímo nebo zprostředkovaně požadovat každý, jehož práva jsou rozsudkem dotčena. *Reynolds v. Volunteer State Life Ins. Co., Tex. Civ. App., 80 S.W.2d 1087, 1092.* Rozsudek, který je od svého vynešení nicotný, bez právní účinnosti, nezávazný pro strany; který nemá žádnou právní sílu a účinek a nelze jej žádným způsobem a ani v nejmenším napravit, potvrdit či vynutit. Rozsudek je neplatný, když byl vydán soudem, který neměl jurisdikci nad předmětnou záležitostí nebo nad stranami, nebo když soud postupoval v rozporu se zákonným postupem. *Klugh v. U.S., D.C.S.C., 620 F. Supp. 892, 901. Viz také Voidable judgment.*

Void marriage. Neplatné manželství. Manželství, které není platné z jakéhokoli zákonného důvodu. Jeho neplatnost může požadovat kterákoli ze stran, zatímco zrušitelné manželství je takové, které je právně nedokonalé, a u kterého lze zahájit soudní řízení o zrušení platnosti jen během života obou stran. Neplatné manželství je neplatné od samého počátku a muž a žena v něm žijící se mohou rozejít, aniž by k tomu potřebovali soudní rozsudek o rozvodu nebo o anulování. *Darling v. Darling, 44 Ohio App.2d 5, 335 N.E.2d 708, 710, 73 O.O.2d 5.* Zrušitelné manželství je platné, nikoli ipso facto neplatné, až do vynesení rozsudku o jeho nulitě. Neplatné manželství je neplatné ab initio. *Minder v. Minder, 83 N. J. Super. 159, 199 A.2d 69, 71. Viz Annulment.*

Void on its face. Neplatný na první pohled. Listina je neplatná na první pohled, když pouhé její zřejmé prostudování odhalí vady a neplatnost.

Void process. Neplatný postup. Postup, který je v nějakém materiálním ohledu v rozporu se zákonným postupem. *United States v. Van Dusen, C.C.A. Minn., 78 F.2d 121, 124.*

Void transaction. Neplatná transakce. Transakce, která nezakládá právní účinky, které založit měla. Její plnění nelze právně vynutit. *Viz Void; Void contract.*

Voire dire. Práv. fr. Mluvit pravdu. Tímto termínem se označuje zkouška, které soud a právní zástupci obou stran podrobí potenciální porotce, aby zjistili jejich vhodnost a způsobilost stát se porotci v daném případě. V průběhu této zkoušky mohou právní zástupci uplatnit své kategorické (neodůvodněné) nebo odůvodněné námitky. *Viz Challenge.*

Voiture. Fr. Vozidlo; doprava vozidlem.

Volens. Lat. Z vlastní vůle, dobrovolně. Chce ten, kdo výslovně souhlasí nebo ten, kdo neodporuje.

Volenti non fit injuria. Neděje se křivda tomu, kdo si to přeje. Tato zásada znamená, že osoba, která zná a chápe nebezpečí, a přesto se mu dobrovolně vystaví (nikoli však v důsledku zanedbání či opomenutí), převzala na sebe riziko a nemůže uplatnit nárok na náhradu škod, které z toho vyplynuly. *Munson v. Bishop Clarkson Memorial Hospital, 186 Neb. 778, 186 N.W.2d 492, 494.* Jde o pozitivní obhajobu ve smyslu Federálního občanského procesu P.8 (Fed. R. Civil P.). *Tyler v. Dowell, Inc., C.A.N.M., 274 F.2d 890. Viz také Assumption of risk.*

Volstead Act. Dnes zrušený federální zákon, který zakazoval výrobu, prodej a přepravu alkoholických nápojů. Zákon byl přijat jako 18. Dodatek k Ústavě USA a byl zrušen 21. Dodatkem.

Voluit, sed non dixit. Chtěl, ale neřekl. Zřejmě to měl v úmyslu, ale neřekl to. Zásada, která se využívá při výkladu poslední vůle. Odpověď na argument vycházející z předpokládaného úmyslu zůstavitele.

Volumen. Lat. Svitek, kniha, spis. V římském právu spis, který tento název dostal podle své svinuté formy.

Volumus. Lat. Taková je naše vůle. Chceme. První slova v královských příkazech a patentesch.

Voluntarily. Dobrovolně, to, co se učiní promyšleně a záměrně, k čemu nedojde náhodně. Vědomě a bez donucení. Young v. Young, 148 Kan. 876, 84 P.2d 916, 917.

Voluntariness. Dobrovolnost. Např. dobrovolné přiznání zatčeného k trestnému činu. Opakem je vynucené doznání, nebo doznání pod nátlakem.

Voluntarious daemon. Blázen z vlastní vůle. Tímto termínem označil lord Coke opilce, který se zbláznil z požívání alkoholu. 4. Bl. Comm. 25.

Voluntary. Dobrovolný, nevynucený vnějšími vlivy, spontánní, z vlastní vůle. Coker v. State, 199 Ga. 20, 33 S.E.2d 171, 174. To, co se dělá promyšleně a záměrně. Vyplývající ze svobodné a nevynucené vůle. Toto slovo, zvláště v zákonech, často zahrnuje i znalost základních faktů. Bezplatný, nezištný, např. bezúplatný převod. Rovněž to, co se udělá jen za nominální odměnu, např. dobrovolný čin. Viz Answer; Assignment; Bankruptcy proceeding; Confession; Conveyance; Deposit; Dismissal; Escape; Indebtedness; Intoxication; Manslaughter; Nonsuit; Oath; Payment; Redemption; Sale; Search; Settlement; Trust; Waste.

Voluntary abandonment. Dobrovolné opuštění. Zákonným důvodem k rozvodu je definitivní odchod bez souhlasu druhé strany, bez dostatečného důvodu a bez úmyslu vrátit se. V zákonech o adopci se tento výraz používá ve smyslu „vědomé opuštění“, což znamená úmyslný čin nebo chování, které zahrnuje vědomý nezájem o plnění rodičovských povinností k dítěti. Elliot v. Maddox, Tex. Civ. App., 510 S.W.2d 105, 107. Viz také Abandonment; Desertion.

Voluntary bankruptcy. Dobrovolný, nevynucený bankrot. Konkursní řízení zahájené z iniciativy dlužníka. Viz Bankruptcy proceedings.

Voluntary courtesy. Nezištná laskavost. Nezištná přátelská služba. Laskavost, kterou projeví člověk člověku ze svobodné vůle a z náklonnosti, bez předcházející prosby či příslibu odměny ze strany příjemce laskavosti. Čin, u něhož zákon nepředpokládá odměnu.

Voluntary discontinuance. Dobrovolné zpětvzetí žaloby. Vědomé zrušení žaloby žalobcem ještě před vynesením rozsudku. Ferber v. Brueckl, 322 Mo. 892, 17 S.W.2d 524, 527. Fed. rules of civil proc. (Fed. prav. civ. řízení) P. 41(a). Viz Dismissal.

Voluntary dismissal. Viz Dismissal.

Voluntary exposure to unnecessary danger. Dobrovolné vystavení se zbytečnému nebezpečí. Vědomý čin, který by rozumná a průměrně opatrná osoba označila za nebezpečný. Vědomé vystavení se zbytečnému nebezpečí zahrnující znalost nebezpečí. Dobrovolné uskutečnění činu, který není nezbytný, avšak který s sebou nese vystavení se známému nebezpečí, které by neohrozilo, kdyby se zbytečný čin neprovedl. Tento výraz zahrnuje vědomé, záměrné vystavení se riziku, o němž člověk ví, ale chce je podstoupit.

Voluntary ignorance. Zaviněná neznalost. Nastává, když osoba může při vynaložení přiměřeného úsilí získat potřebné znalosti, ale vědomě tak neučiní.

Voluntary jurisdiction. Dobrovolná jurisdikce. Ve starém anglickém právu šlo o jurisdikci, kterou uplatňovaly některé církevní soudy v záležitostech, kde nebyla protistrana. 3 Bl. Comm. 66. Opakem je *contentious jurisdiction* (jurisdikce ve věcech sporných).

Voluntary statement. Dobrovolná výpověď. Výpověď podaná bez donucení, nátlaku či nabádání.

Voluntas. Lat. Dobrovolně, z vlastní vůle, úmyslně, záměrně, nebo pocit či nutkání vykonat nějaký čin. Ve starém anglickém právu se ovšem tento termín používal k označení vůle, tj. poslední vůle zůstavitele, která se správněji nazývá *testamentum*.

Voluntas donatoris in charta doni sui manifeste expressa observetur. Vůle dárce jasně vyjádřená v jeho darovací listině se musí respektovat.

Voluntas est justa sententia de eo quod quis post mortem suam fieri velit. Poslední vůle je přesně stanovení toho, co si zůstavitel přeje, aby se učinilo po jeho smrti.

Voluntas et propositum distinguunt maleficia. Trestné činy se rozlišují podle úmyslu a záměru.

Voluntas facit quod in testamento scriptum valet. Formulacím poslední vůle dává smysl záměr.

Voluntas in delictis, non exitus spectatur. Při deliktech se posuzuje vůle a ne následky.

Voluntas reputatur pro facto. U skutků se musí posuzovat úmysl.

Voluntas testatoris est ambulatoria usque ad extremum vitae exitum. Vůle zůstavitele je odvolatelná až do posledního okamžiku jeho života.

Voluntas testatoris habet interpretationem latam et benignam. Úmysl zůstavitele se vykládá široce a štědře.

Voluntas ultima testatoris est perimplenda secundum veram intentionem suam. Poslední vůle zůstavitele se má plnit podle jeho skutečného úmyslu.

Volunteer. Dobrovolník. Osoba, která poskytuje služby bez výslovného či nepřímého slibu odměny. Ten, kdo se vmísí do věci, která se ho netýká, nebo ten, kdo bez žádosti dlužníka zaplatí jeho dluhy, aniž je právně či morálně povinen tak učinit a aniž by přitom měl zájem někoho chránit (ani své vlastní zájmy).

Právo převodů. Ten, kdo má vlastnický titul na základě nezištného bezúplatného převodu.

Právo pána a služebníka. Termín „dobrovolník“ zahrnuje osobu, která bez souhlasu pána a bez důvodu, který by vyplýval ze zákonného osobního zájmu, dobrovolně pomáhá služebníkově.

Vojenské právo. Ten, kdo se o své vůli a dobrovolně nabízí do služby v armádě či námořnictvu. Opakem je osoba, která je nucena sloužit v armádě na základě povolávacího rozkazu, nebo která si službu v pravidelné armádě zvolí jako své povolání.

Vote. Hlasování, volební právo. Vyjádření vůle, preference nebo volby, kterou formálně projeví člen zákonodárny nebo jiného rozhodujícího orgánu, nebo občan při rozhodování o navrhovaném opatření nebo o návrzích zákonů, vyhlášek a nařízení, nebo při výběru představi-

telů. Vyjádření vůle nebo volby jednotlivými členy orgánu současně se nazývá „vote of the body“ (hlasování orgánu). Sawyer Stores v. Mitchell, 103 Mont. 148, 62 P.2d 342, 348. Viz také Absentee voting; Apportionment; Ballot; Canvass; Casting vote; Cumulative voting; Fifteenth Amendment; Franchise; Gerrymander; Majority vote; Nineteenth Amendment; Noncumulative voting; Twenty-Fourth Amendment; Twenty-Sixth Amendment; Twenty-Third Amendment; Voting Rights Act.

Voter. Volič. Osoba oprávněná volit. Toto slovo má dva významy: osoba, která provádí akt hlasování, a osoba, která je způsobilá hlasovat. Význam závisí od kontextu použití. V užším smyslu je volič osoba, která má zákonné právo volit, někdy též oprávněný volič. Viz Legal voter.

Voting by ballot. Tajné hlasování (doslova hlasování na lístcích). Tento výraz se používá k odlišení veřejného a tajného hlasování. Viz Ballot.

Voting group. Hlasovací skupina. V Revised Model Business Corporation Act (Novelizovaný zákon o modelové akciové společnosti) (§ 1.40(26)) se tento termín používá k definici práva různých skupin akcií na oddělené hlasování na schůzích akcionářů o základních firemních změnách, které mají negativní vliv na práva a výsady jednotlivých skupin. Rozsah práva hlasovat podle hlasovacích skupin je vymezen zákonem. Toto právo má konkrétní význam pro skupiny akcií, které mají podle stanov akciové společnosti omezená nebo žádná hlasovací práva. Stejný přístup je v zákonech většiny států Unie vyjádřen termínem „class voting“ nebo „voting by class“.

Voting Rights Act. Zákon o volebním právu. Federální zákon, který občanům zaručuje právo volit bez diskriminace na základě rasy, barvy pleti nebo bývalého otroctví. Ministr spravedlnosti je oprávněn zahajovat příslušné řízení o preventivní ochraně tohoto práva. 42 U.S.C.A. 1971 a násl. Viz City of Rome v. United States, 446 U.S. 156, 100 S. Ct. 1548, 64 L. Ed.2d 119. Viz také Polltax.

Voting stock. Hlasující akcie. Druh akcií, který dává držiteli právo hlasovat o členech představenstva a dalších otázkách, na rozdíl od nehlasujících akcií, které opravňují držitele jen k dividendám (pokud jsou vůbec nějaké vypláceny). Viz také Stock.

Voting stock rights. Práva hlasujících akcií. Právo akcionáře hlasovat o záležitostech své společnosti. Většina kmenových akcií má jeden hlas. Prioritní akcie mají obvykle hlasovací právo tehdy, když se rozhoduje o nevyplácení prioritních dividend po určité době. Hlasovací právo může akcionář delegovat na další osobu. Viz také Noncumulative voting; Voting group; Voting stock.

Voting tax. Viz Poll-tax.

Voting trust. Hlasující trust. Převod vlastnického nároku z akcionáře na pověřence, který je zplnomocněn hlasovat jménem akcií. Převod po dohodě mezi skupinou akcionářů a pověřencem, v níž se stanoví, že po určité dobu nebo po dobu, která je závislá na určité události, nebo až do skončení dohody, převezme kontrolu nad akciemi ve vlastnictví těchto akcionářů pověřenec, s výhradou či bez výhrady, že vlastníci budou moci instruovat pověřence, jak má tuto kontrolu uskutečňovat. Způsob, kterým dva nebo více vlastníků akcií mohou oddělit hlasovací práva od vlastnictví, přičemž si

vlastnické právo ponechávají a hlasovací právo převádějí na důvěrníka. Jackson v. Jackson, 178 A.2d 893, 420 A.2d 893, 895.

Voting trust certificates. Osvědčení hlasovacího trustu. Potvrzení, které vydává hlasovací trust držitelům akcií, které jsou v jeho držitbě. Tato osvědčení lze převádět stejně snadno jako příslušné akcie. Nesou s sebou všechny atributy vlastnictví příslušných akcií, kromě práva hlasovat.

Votum. Lat. Slib. *Dies votorum* = svatební den.

Vouch. Dovolávat se, odvolávat se na záruku, vyzvat dárce nebo ručitele, aby obhájil své vlastnické právo k nemovitosti, vyzvat svědka, aby dal záruku za vlastnický titul. Dokázat, dosvědčit důkazem, potvrdit. Dát osobní záruky nebo vystupovat jako ručitel. Spoléhat nebo citovat jako autoritativní pramen. Viz také Impleader; Third-party practice; Vouching-in.

Vouchee. V common law se osoba, která byla vyzvána k obhájení svého právního nároku, nazývala „vouchee“ tj. osoba, která potvrzuje záruku. 2 Bl. Comm.

Voucher. Doklad, stvrzenka, kvitance jako důkaz platby nebo zaplacení dluhu nebo jako potvrzení o správnosti účtů. Účetní kniha obsahující kvitance nebo stvrzenky potvrzující, že účetní splnil své povinnosti. V kontextu výběru peněžních prostředků jde o písemnou nebo tištěnou listinu, která vykazuje nějakou skutečnost, oprávnění a účel čerpání. Dokument, který potvrzuje odpovědnost a opravňuje k výběru peněz. Někdy se používá i jako písemný doklad o účetních záznamech, např. v případě termínovaného deníkového dokladu. Ve starém anglickém právu osoba, kterou držitel vyzve, aby obhájila jeho právní nárok na pozemek, protože mu ručila za tento právní nárok v době, kdy pozemek původně koupil.

Voucher to warranty. Potvrzení záruky. Výzva ručiteli pozemků, aby se dostavil k soudu a hájil práva žalované osoby.

Vouching-in. Procesní prostředek v common law, který mohla využít žalovaná strana k tomu, aby informovala o žalobě třetí stranu, která jí odpovídala v žalované věci a tato třetí strana pak byla vázána rozhodnutím soudu. Lester Bldg. Associates, Inc. v. Davidson, Del. Ch., 514 A.2d 1100, 1102. I když byl tento právní instrument vytlačen, okrajově se stále ve federálních zákonech jako možnost vyskytuje. Humble Oil & Refining Co. v. Philadelphia Ship Maintenance Co., C.A. Pa., 444 F.2d 727, 735. Viz Impleader; Intervention; Third-party practice. V obchodním právu jde o výzvu osobě, která odpovídá žalované straně, aby ji ve sporu hájila, s cílem, že když tuto výzvu odmítne, bude vyzvána osoba vázána rozhodnutím obou právních sporů. Viz např. U.C.C. §§ 2-607, 3-803.

Vox emissa volat; litera scripta manet. Co je psáno, to je dáno. Mluvené slovo odlétne; co je napsané zůstává.

Voyage. V námořním právu cesta plavidla z jednoho místa, přístavu či země do druhé země. Termín zahrnuje i akce, které jsou s tím spojeny a nejen samotnou plavbu.

Foreign voyage. Zahraniční cesta. Charakter cesty je určen konečným cílem.

Voyage charter. Smlouva o nájmu lodi. Dokument v admirálnímu právu, který obsahuje ujednání a smluv-